

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI 2012.

Ericsson Nikola Tesla d.d.

PROFIL DRUŠTVA

POVIJEST I NASTANAK

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Društvo) je hrvatsko društvo koje kontinuirano posluje već preko šezdeset godina. Društvo se dokazalo kao vodeći dobavljač i izvoznik specijalizirane telekomunikacijske opreme te programskih rješenja i usluga u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Društvo je nastalo kao rezultat pretvorbe društvenoga poduzeća Nikola Tesla - Poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja, po.

OSNOVNE DJELATNOSTI

Osnovne djelatnosti Društva su istraživanje i razvoj telekomunikacijskih programa i usluga, projektiranje, ispitivanje i integracija cjelovitih komunikacijskih rješenja, kao i isporuka i održavanje komunikacijskih rješenja i sustava, prvenstveno u Republici Hrvatskoj, Srednjoj i Istočnoj Europi te u društvima unutar Ericssonove grupe.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu, Krapinska 45.

NADZORNI ODBOR, UPRAVA I IZVRŠNO POSLOVODSTVO

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora tijekom 2012. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Roland Nordgren	Ponovno imenovan 5. lipnja 2012. godine	Predsjednik
Ignac Lovrek	Ponovno imenovan 31. svibnja 2011. godine	Član; zamjenik predsjednika
Carita Jönsson	Ponovno imenovana 5. lipnja 2012. godine	Član
Dubravko Radošević	Imenovan 20. svibnja 2010. godine	Član
Zvonimir Jelić	Ponovno imenovan 18. lipnja 2010. godine	Član i predstavnik zaposlenika

Uprava

Uprava se sastoji od jednog člana:

Gordana Kovačević	Ponovno imenovana 1. siječnja 2010. godine	Direktorica
-------------------	--	-------------

PROFIL DRUŠTVA (NASTAVAK)

Izvršno posloводство

Članovi izvršnog posloводства Društva na dan 31. prosinca 2012. godine:

Gordana Kovačević	Direktorica Društva
Branko Dronjić	Direktor, Informacijske tehnologije i ispitna okolina
Damir Bušić	Direktor, Upravljanje komercijalnim aspektima poslovanja
Dario Runje	Direktor, Centar za kompetencije i logistika; Kompetencijska domena za radiopristupne mreže
Dragan Fratrić	Menadžer, Opći poslovi
Goran Ožbolt	Direktor, Prodaja i marketing za Tele2 i Alternativne operatore
Grga Mrkonjić	Direktor, Prodaja i marketing za HT
Hrvoje Benčić	Direktor, Rješenja za kupce; Operativna/poslovna podrška kupcima
Ivan Barać	Direktor, Prodaja i marketing za ZND
Jagoda Barać	Direktorica, Prodaja i marketing za susjedne zemlje
Marijana Đuzel	Direktorica, Upravljanje ljudskim potencijalima, organizacija i pravni poslovi
Milan Živković	Direktor, Strategija i razvoj poslovanja
Miroslav Kantolić	Direktor, Prodaja i marketing za VIPnet
Patrick Gerard Martin	Direktor, Centar za istraživanje i razvoj
Rafal Rybkowski	Direktor, Financije
Smiljan Pilipović	Direktor, Inovacije i nove poslovne prilike
Snježana Bahtijari	Direktorica, Komunikacije
Tihomir Šicel	Direktor, Prodaja i marketing za industriju i društvo

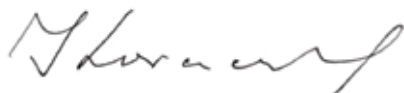
ODGOVORNOSTI UPRAVE I NADZORNOG ODBORA ZA PRIPREMU I ODOBRAVANJE KONSOLIDIRANIH GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Odgovornost je Uprave za svaku poslovnu godinu pripremiti konsolidirane financijske izvještaje koji daju istinit i vjeran prikaz financijske pozicije Grupe i rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima općenitu odgovornost za poduzimanje koraka u cilju očuvanja imovine Grupe te sprečavanja i ustanovljavanja prijevара i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, koje će dosljedno primjenjivati, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena te pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem nije primjerena.

Uprava je odgovorna dostaviti Nadzornom odboru godišnji izvještaj o ekonomskom položaju Grupe zajedno s godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima na odobrenje. Nakon odobrenja, izvještaji će biti predloženi Glavnoj skupštini dioničara Grupe.

Konsolidirane financijske izvještaje na stranicama 66 do 125 Uprava je odobrila 9. travnja 2013. godine za izdavanje Nadzornom odboru, a što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Gordana Kovačević
Direktorica
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
10000 Zagreb
Hrvatska

Izješće neovisnog revizora

Dioničarima društva Ericsson Nikola Tesla d.d.

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih financijskih izvješaja društva Ericsson Nikola Tesla d.d. i njezinih podružnica ("Grupa") koji obuhvaćaju konsolidiranu bilancu na dan 31. prosinca 2012. godine, konsolidirani izvješaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvješaj o promjeni glavnice i konsolidirani izvješaj o novčanom toku za godinu tada završenu, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Uprave za konsolidirane financijske izvješaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih konsolidiranih financijskih izvješaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvješaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja, uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim konsolidiranim financijskim izvješajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili sukladno Međunarodnim revizijskim standardima koji nalažu pridržavanje etičkih pravila, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su konsolidirani financijski izvješaji bez materijalno značajnih pogrešaka.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u konsolidiranim financijskim izvješajima. Odabir procedura ovisi o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih pogrešaka u konsolidiranim financijskim izvješajima, koje mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju tih rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz konsolidiranih financijskih izvješaja u svrhu provođenja revizijskih procedura u skladu s postojećim okolnostima, a ne u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija isto tako uključuje ocjenu primjerenosti računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena koje je definirala uprava, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza konsolidiranih financijskih izvješaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani financijski izvješaji prikazuju realno i objektivno, u svim značajnim aspektima, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2012. godine, rezultate njezina poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješavanja.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Zagreb, 9. travnja 2013.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.³
za reviziju i konsalting
Zagreb, Ulica kneza Lj. Posavskog 31

John Mathias Gasparac
Prokurist

Slaven Kartelo
Ovlašteni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31, 10000 Zagreb, Hrvatska
T: +385 (1) 6328 888, F: +385 (1) 6111 556, www.pwc.hr

Trgovački sud u Zagrebu, broj TI-99/7257-2, MBS: 080238978; OIB: 81744835353; Temeljni kapital: HRK 1,810,000.00, uplaćen u cijelosti; Uprava: F. Mattelaer, Predsjednik, I. Bijelić, član; Žiro-račun: Raiffeisenbank Austria d.d., Petrinjska 59, Zagreb, žiro-račun br.: 2484008-1105514875.

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O
SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine

		2012.	2011.
	Bilješke	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje	3, 4	1.913.304	1.165.830
Trošak prodanih proizvoda		(1.701.672)	(1.031.945)
Bruto dobit		211.632	133.885
Troškovi prodaje		(61.095)	(62.350)
Administrativni troškovi		(36.080)	(29.019)
Ostali poslovni prihodi		3.586	1.194
Ostali poslovni troškovi	6	(1.432)	(54.910)
Dobitak/gubitak iz poslovanja		116.611	(11.200)
Financijski prihodi	8	24.487	34.733
Financijski rashodi	8	(80)	(1.166)
Neto financijski prihodi		24.407	33.567
Dobit prije oporezivanja		141.018	22.367
Porez na dobit	9	(14.105)	5.626
Dobit za godinu		126.913	27.993
Ostala sveobuhvatna dobit		5	-
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu		126.918	27.993
Zarada po dionici (kuna)	10	95,63	21,15

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O
FINANCIJSKOM POLOŽAJU

na dan 31. prosinca 2012. godine

IMOVINA	Bilješke	2012.	2011.
		'000 kn	'000 kn
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	11	117.026	134.179
Nematerijalna imovina	12	4.314	3.425
Zajmovi i potraživanja	13	30.413	45.171
Vlasničke vrijednosnice		40	48
Odgodena porezna imovina	14	-	13.992
Ukupno dugotrajna imovina		151.793	196.815
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	15	33.268	22.705
Potraživanja od kupaca	16	227.586	273.604
Potraživanja od povezanih društava	28(c)	81.190	87.491
Ostala potraživanja	17	15.169	12.327
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	18	145.365	68.249
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		3.655	4.808
Novac i novčani ekvivalenti	19	511.639	525.305
Ukupno kratkotrajna imovina		1.017.872	994.489
UKUPNO IMOVINA		1.169.665	1.191.304

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O
FINANCIJSKOM POLOŽAJU (NASTAVAK)

na dan 31. prosinca 2012. godine

KAPITAL I OBVEZE	Bilješke	2012.	2011.
		'000 kn	'000 kn
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	20(a)	133.165	133.165
Vlastite dionice		(6.928)	(8.443)
Zakonske rezerve	20(c)	20.110	20.110
Zadržana dobit		608.381	705.878
Ukupno kapital i rezerve		754.728	850.710
Dugoročne obveze			
Uzeti zajmovi	23	12	1.435
Primanja zaposlenih	24(a)	4.452	4.530
Ukupno dugoročne obveze		4.464	5.965
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim društvima	28(c)	115.690	50.737
Uzeti zajmovi	23	1.710	2.047
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	25	123.615	88.679
Rezerviranja	26	18.566	21.968
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	27	150.892	171.198
Ukupno kratkoročne obveze		410.473	334.629
Ukupno obveze		414.937	340.594
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		1.169.665	1.191.304

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O
PROMJENAMA U KAPITALU I REZERVAMA

za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine

	Dionički kapital	Vlastite dionice	Zakonske rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2011. godine	133.165	(16.251)	20.110	933.787	1.070.811
Promjene u kapitalu i rezervama za 2011. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	27.993	27.993
Raspodijeljena dividenda za 2010. godinu, bilješka 21	-	-	-	(251.289)	(251.289)
Isplate s temelja dionica, bilješka 24 (b)	-	7.808	-	(7.808)	-
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 24 (b)	-	-	-	3.994	3.994
Odgodeni porez s osnove povećanja kapitala, bilješka 9	-	-	-	(799)	(799)
Transakcije s vlasnicima	-	7.808	-	(255.902)	(248.094)
Na dan 31. prosinca 2011. godine	133.165	(8.443)	20.110	705.878	850.710
Na dan 1. siječnja 2012. godine	133.165	(8.443)	20.110	705.878	850.710
Promjene u kapitalu i rezervama za 2012. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	126.918	126.918
Raspodijeljena dividenda za 2011. godinu, bilješka 21	-	-	-	(225.695)	(225.695)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 20 (b)	-	(2.462)	-	-	(2.462)
Isplate s temelja dionica, bilješka 24 (b)	-	3.977	-	(3.977)	-
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 24 (b)	-	-	-	5.257	5.257
Transakcije s vlasnicima	-	1.515	-	(224.415)	(222.900)
Na dan 31. prosinca 2012. godine	133.165	(6.928)	20.110	608.381	754.728

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine

		2012.	2011.
	Bilješke	'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
Dobit prije opozivanja		141.018	22.367
Ispravci:			
Amortizacija	11,12	44.619	48.522
Umanjenja vrijednosti - neto		1.738	68.275
Neto povećanje rezerviranja		16.837	10.358
Dobitak/gubitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(202)	1.638
Neto dobitak od promjene financijske imovine	8	(2.536)	(1.595)
Amortizacija diskonta	8	(3.021)	(3.483)
Prihodi od kamata	8	(20.625)	(19.574)
Rashodi od kamata	8	80	1.166
Dobici od tečajnih razlika		(3.206)	(10.203)
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima		5.257	3.994
		179.959	121.465
Smanjenje potraživanja		65.424	22.418
(Povećanje)/smanjenje zaliha		(10.563)	12.722
Povećanje/(smanjenje) obveza		63.137	(23.673)
Novac od poslovnih aktivnosti		297.957	132.932
Plaćene kamate		(80)	(1.166)
(Uplata)/povrat poreza na dobit		(113)	3.054
Neto novac od poslovnih aktivnosti		297.764	134.820
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
Primljene kamate		22.258	18.768
Naplata od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		4.919	89
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine	11,12	(33.073)	(54.261)
Depoziti naplaćeni/(plasirani) kod financijskih institucija - neto		594	(1.758)
Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(74.572)	(3.407)
Neto novac korišten za investicijske aktivnosti		(79.874)	(40.569)

Ericsson Nikola Tesla d.d.

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM
TOKU (NASTAVAK)

za godinu koja je završila 31. prosinca 2012. godine

		2012.	2011.
	Bilješke	'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Otplata uzetih zajmova		(1.710)	(1.690)
Kupnja vlastitih dionica		(2.462)	-
Plaćena dividenda	21	(225.695)	(251.289)
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima		(229.867)	(252.979)
Efekt promjene tečaja po novcu i novčanim ekvivalentima		(1.689)	10.081
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(13.666)	(148.647)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		525.305	673.952
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	19	511.639	525.305

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

PRAVNA OSOBA

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Društvo) je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, gdje mu je i sjedište. Registrirano sjedište Društva nalazi se na adresi Krapinska 45, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Dionice Društva uvrštene su u kotaciju Redovitog tržišta Zagrebačke burze. Društvo je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavilo na dan 31. prosinca 2012. godine za godinu koja je tada završila, i to za Društvo i njegova dva aktivna ovisna društva, od kojih jedno sa sjedištem u Hrvatskoj, a drugo u Bosni i Hercegovini, te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj (Grupa). Uprava je na dan 9. travnja 2013. godine odobrila izdavanje ovih konsolidiranih financijskih izvještaja za potrebe odobrenja od strane Nadzornog odbora. Pregled osnovnih računovodstvenih politika Grupe naveden je u nastavku.

PRIMJENA

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Konsolidirani financijski izvještaji su također u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu važećim na dan izdavanja ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

OSNOVE ZA PRIPREMU

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su po načelu povijesnog troška izuzevši financijske instrumente koji su iskazani po fer vrijednosti, a koji uključuju derivativne financijske instrumente i financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim razdobljima predstavljenim u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima i u skladu su s računovodstvenim politikama.

Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jem zahtijeva od posloводства donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznos objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim ostalim faktorima za koje se vjeruje da su razumni u određenim okolnostima, a čiji rezultat stvara osnovu pri postupku donošenja prosudbi o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza, a koje nisu vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultat može se razlikovati od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke se stalno preispituju. Preispitivanje računovodstvenih procjena priznaje se u razdoblju u kojemu se preispitivanje obavlja, ako ono utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju preispitivanja i budućim razdobljima, ako ono utječe na tekuće i buduća razdoblja. Prosudbe posloводства pri primjeni MSFI-ja koji imaju značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje i procjene prikazane su u bilješci 2.

NEOGRANIČENOST VREMENA POSLOVANJA

Nakon preispitivanja, posloводство realno očekuje da Grupa ima adekvatne resurse za nastavak poslovanja u dogleđnoj budućnosti. Grupa stoga i dalje usvaja pretpostavku o nastavku poslovanja u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I OBJAVLJIVANJA

(a) Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila

Grupa je tijekom godine usvojila sljedeće nove i dopunjene MSFI-je i smjernice Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC). Ukoliko je primjena standarda ili smjernica utjecala na financijske izvještaje ili rezultat Grupe, taj je utjecaj naveden.

Dodaci MSFI-ju 7 Financijski instrumenti: Objavljivanja, Prestanak priznavanja (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2011. godine)

Ovaj dodatak promicat će transparentnost u izvještavanju o transfernim transakcijama i poboljšati korisnikovo razumijevanje izloženosti riziku u svezi s transferima financijske imovine i učincima tih rizika na financijski položaj subjekta, osobito onih koji uključuju sekuritizaciju financijske imovine. Grupa je usvojila ovaj dodatak koji utječe samo na objavljivanje i nema utjecaj na financijski položaj ili rezultat Grupe.

Dodaci MSFI-ju 1 Prva primjena, Fiksni datumi i hiperinflacija (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2011. godine)

Ovi dodaci uključuju dvije promjene MSFI-ja 1 Prva primjena MSFI-ja. Prvi zamjenjuje pozive na fiksni datum 1. siječnja 2004. godine s 'dan prelaska na MSFI-je', uklanjajući time potrebu da subjekti koji prvi puta primjenjuju MSFI-je prepravljaju transakcije prestanka priznavanja koje su se dogodile prije dana prelaska na MSFI-je. Drugi dodatak daje smjernice o tome kako subjekt treba nastaviti prezentirati financijske izvještaje u skladu s MSFI-jima nakon razdoblja u kojem subjekt nije mogao biti usklađen s MSFI-jima jer je njegova funkcionalna valuta bila izložena snažnoj hiperinflaciji. Dodaci nemaju utjecaj na financijski položaj ili rezultat Grupe jer Grupa ne primjenjuje standarde po prvi put.

Dodaci MRS-u 12 Porezi na dobit – Odgođeni porezi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2012. godine)

MRS 12 Porezi na dobit, trenutačno zahtijeva da subjekt mjeri odgođeni porez vezan za imovinu ovisno o tome očekuje li subjekt da će nadoknaditi knjigovodstvenu vrijednost imovine kroz korištenje ili prodaju. Može biti teško i subjektivno procijeniti hoće li se vrijednost nadoknaditi kroz korištenje ili kroz prodaju kad se imovina mjeri korištenjem modela fer vrijednosti po MRS-u 40 Ulaganja u nekretnine. Ovaj dodatak stoga uvodi iznimku od postojećeg načela za mjerenje odgođene porezne imovine ili obveza koje nastaju iz ulaganja u nekretnine koje se mjere po fer vrijednosti. Kao rezultat dodataka, SIC 21 Porez na dobit – nadoknada revalorizirane imovine koja se ne amortizira neće se više primjenjivati na ulaganja u nekretnine koja se vode po fer vrijednosti. Dodaci uključuju u MRS 12 i preostale smjernice koje su ranije bile sadržane u SIC-u 21, koji je povučen. Nadopunjeni MRS 12 nema utjecaja na financijske izvještaje Grupe budući da Grupa trenutačno ne posjeduje ulaganja u nekretnine niti imovinu koja se priznaje po modelu revalorizacije, a koja se ne amortizira.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I OBJAVLJIVANJA (NASTAVAK)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi

Određeni broj novih i dopunjenih standarda i tumačenja na snazi su za godišnja razdoblja koja počinju nakon 1. siječnja 2012. godine i nisu primijenjeni u pripremi ovih financijskih izvještaja.

Nijedan od ovih standarda neće imati utjecaja na financijske izvještaje Grupe, osim standarda navedenih u nastavku:

Dodatak MRS-u 1 Prezentiranje financijskih izvještaja vezano za ostalu sveobuhvatnu dobit (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. srpnja 2012. godine)

Glavna promjena koja je rezultat ovih dodataka je zahtjev da subjekti grupiraju stavke prikazane u 'ostaloj sveobuhvatnoj dobiti' na osnovu toga je li ih naknadno moguće reklasificirati u račun dobiti i gubitka (uskлада reklasifikacije). Dodaci se ne bave pitanjem koje stavke se prikazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dodatak utječe samo na prezentaciju i zbog toga se ne očekuje utjecaj na financijski položaj ili rezultat Grupe.

Dodatak MRS-u 19 Primanja zaposlenih (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Ovi dodaci uklanjaju mehanizam koridora i izračunavaju financijske troškove na osnovi neto financiranja i ne očekuje se značajan utjecaj na financijski položaj ili rezultat Grupe.

MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Cilj MSFI-ja 10 je utvrditi načela za prezentiranje i pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja kada subjekt kontrolira jedan ili više drugih subjekata. Određuje načela kontrole, te utvrđuje kontrole kao osnovu za konsolidaciju. Navodi kako primijeniti načelo kontrole u utvrđivanju kontrolira li ulagatelj subjekt u koji ulaže te mora li ga stoga konsolidirati. Navodi računovodstvene zahtjeve za pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj MSFI-ja 10 na financijske izvještaje. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MSFI 11 Zajednički aranžmani (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

MSFI 11 realističnije odražava zajedničke aranžmane usredotočujući se na prava i obveze aranžmana, a ne na njegov pravni oblik. Postoje dvije vrste zajedničkih aranžmana: zajedničko poslovanje i zajednički pothvat. Zajedničko poslovanje je kada zajednički upravitelj ima prava na imovinu i obveze u svezi s aranžmanom te stoga evidentira svoje udjele u imovini, obvezama, prihodima i rashodima. Zajednički pothvat su kada zajednički upravitelj ima prava na neto imovinu aranžmana te stoga svoje udjele evidentira po metodi udjela. Proporcionalna konsolidacija zajedničkih pothvata više nije dopuštena. Grupa očekuje da bi MSFI 11 mogao imati utjecaj na financijske izvještaje te trenutačno procjenjuje njegov utjecaj. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I OBJAVLJIVANJA (NASTAVAK)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

MSFI 12 uključuje zahtjeve za objavljivanjem za sve oblike udjela u drugim subjektima, uključujući i zajedničke aranžmane, pridružena društva, društva s posebnom namjenom i druga izvanbilančna ulaganja. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj MSFI-ja 12 na financijske izvještaje. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

MSFI 13 ima za cilj povećati konzistentnost i smanjiti složenost dajući točnu definiciju fer vrijednosti te jedan izvor mjerenja fer vrijednosti i zahtjeva za objavljivanjem za uporabu u svim MSFI-jima. Zahtjevi ne proširuju uporabu računovodstva fer vrijednosti, nego pružaju smjernice o tome kako bi se ono trebalo primjenjivati tamo gdje je njegova uporaba već potrebna ili dopuštena drugim standardima unutar MSFI-ja ili US GAAP-a. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj MSFI-ja 13 na financijske izvještaje. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MRS 27 (izmijenjen 2011. godine) Odvojeni financijski izvještaji (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

MRS 27 (izmijenjen 2011. godine) uključuje odredbe o odvojenim financijskim izvještajima preostale nakon što su kontrolne odredbe MRS-a 27 uključene u novi MSFI 10. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj MRS-a 27 na financijske izvještaje. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

MRS 28 (izmijenjen 2011. godine) Pridružena društva i zajednički pothvati (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

MRS 28 (izmijenjen 2011. godine) uključuje zahtjeve da se zajednički pothvati, kao i pridružena društva, vode po metodi udjela nakon izdavanja MSFI-ja 11. Grupa trenutačno procjenjuje utjecaj MRS-a 28 na financijske izvještaje. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

IFRIC 20, Troškovi površinskog kopa u proizvodnoj fazi površinskog rudnika (izdan u listopadu 2011. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Dodatak razjašnjava da se koristi od djelatnosti površinskog iskopa evidentiraju u skladu s načelima MRS-a 2 Zalihe, u mjeri u kojoj se realiziraju u obliku proizvedenih zaliha. U mjeri u kojoj koristi predstavljaju poboljšani pristup rudi, subjekt treba priznati ove troškove kao 'imovinu od djelatnosti površinskog kopa' unutar dugotrajne imovine, pod uvjetom da su zadovoljeni određeni kriteriji. Ovaj dodatak nije primjenjiv za poslovanje Grupe.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I OBJAVLJIVANJA (NASTAVAK)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

Objavljivanja – Prijebaj finansijske imovine i finansijskih obveza – Dodaci MSFI-ju 7 (izdani u prosincu 2011. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Dodatak zahtijeva objavljivanja koja će omogućiti korisnicima finansijskih izvještaja subjekta da procijene učinak ili potencijalni učinak prijebaja, uključujući i pravo na prijebaj. Dodatak će imati učinak na objavljivanja, ali neće imati učinka na mjerenje i priznavanje finansijskih instrumenata. Grupa razmatra utjecaj ovog dodatka.

Dodatak MSFI-ju 1 Prva primjena, vezano uz državne zajmove (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Ovaj dodatak razjašnjava način na koji društvo koje prvi put primjenjuje MSFI iskazuje državni zajam odobren uz kamatu nižu od tržišne prilikom prijelaza na MSFI. Također dodaje isto izuzeće od retroaktivne primjene MSFI-ja za subjekte koji prvi put primjenjuju MSFI kao i za subjekte koji ih ne primjenjuju prvi put kada je zahtjev za objavom uključen u MRS 20 izdan u 2008. godini. Ovaj dodatak nije primjenjiv za poslovanje Grupe.

Dodaci MSFI-jima 10, 11 i 12 o prijelaznim odredbama (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Ovi dodaci omogućavaju dodatno izuzeće pri primjeni MSFI-ja 10, 11 i 12 ograničavajući zahtjev za objavom izmijenjenih usporednih podataka samo na prethodno razdoblje. Za objave koje se odnose na nekonsolidirane subjekte dodaci ukidaju zahtjev da se prezentiraju usporedni podaci za razdoblje prije prve primjene MSFI-ja 12. Grupa razmatra utjecaj ovih dodataka.

Prijebaj finansijske imovine i finansijskih obveza – Dodaci MRS-u 32 (izdani u prosincu 2011. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2014. godine)

Dodatak je dodao smjernice za primjenu MRS-a 32 kako bi se riješile nedosljednosti utvrđene primjenom nekih od kriterija za prijebaj. To uključuje razjašnjenje značenja 'trenutačno ima zakonski provedivo pravo prijebaja' te da se neki sustavi bruto podmirenja mogu smatrati ekvivalentom neto podmirenja. Grupa razmatra utjecaj ovog dodatka.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I OBJAVLJIVANJA (NASTAVAK)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

MSFI 9 Financijski instrumenti (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2015. godine)

MSFI 9 je prvi standard koji je izdan kao dio šireg projekta zamjenjivanja MRS-a 39 Priznavanje i mjerenje. MSFI 9 zadržava, ali pojednostavljuje model miješanog mjerenja i utvrđuje dvije primarne kategorije mjerenja financijske imovine: amortizirani trošak i fer vrijednost. Osnova klasifikacije ovisi o poslovnom modelu subjekta i ugovornim karakteristikama novčanog toka financijske imovine. Smjernice MRS-a 39 o umanjenju vrijednosti financijske imovine i računovodstvu zaštite nastavljaju se primjenjivati. Grupa ne očekuje da će MSFI 9 utjecati na financijske izvještaje. Grupa namjerava usvojiti novi standard s datumom stupanja na snagu.

Dodatak MSFI-ju 10, MSFI-ju 12 i MRS-u 27 – Društva u koja se ulaže (objavljen 31. listopada 2012. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2014. godine)

Dodatak uvodi definiciju društva u koje se ulaže kao društva koje (i) pribavlja sredstva od ulagača u svrhu pružanja usluga upravljanja ulaganjima, (ii) se obvezuje prema svojim ulagačima da će svrha poslovanja biti ulaganje sredstava isključivo za potrebe porasta njihove vrijednosti ili ostvarenja prihoda od ulaganja i (iii) mjeri i procjenjuje svoja ulaganja na temelju fer vrijednosti. Društvo u koje se ulaže iskazivat će svoje podružnice po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, te će konsolidirati samo one podružnice koje pružaju usluge koje se odnose na ulagačke aktivnosti društva. Dodatkom MSFI-ja 12 uvode se nove objave, uključujući sve značajne prosudbe kojima se utvrđuje radi li se o društvu u koje se ulaže kao i informacije o financijskoj ili drugoj podršci nekonsolidiranoj podružnici, bilo da se radi o namjeri pružanja podrške podružnici ili se ista već pruža. Grupa trenutno razmatra utjecaj dodatka na svoje financijske izvještaje.

Godišnja poboljšanja u 2011. godini (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013. godine)

Godišnja poboljšanja rješavaju šest pitanja iz izvještajnog ciklusa 2009. - 2011. godine. Sadrže promjene u:

MSFI-ju 1, 'Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja'

MRS-u 1, 'Prezentiranje financijskih izvještaja'

MRS-u 16, 'Nekretnine, postrojenja i oprema'

MRS-u 32, 'Financijski instrumenti; Prezentiranje'

MRS-u 34, 'Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine'

Grupa razmatra utjecaj ovih poboljšanja.

Nema drugih MSFI-ja ili IFRIC-ovih tumačenja koja još nisu na snazi, a koja bi mogla imati značajan utjecaj na Grupu.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I OBJAVLJIVANJA (NASTAVAK)

FUNKCIONALNA VALUTA I VALUTA IZVJEŠTAVANJA

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu to društvo posluje ('funkcionalna valuta'). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Društva i izvještajnu valutu Grupe.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenja vrijednosti.

Grupa priznaje, unutar knjigovodstvene vrijednosti stavke nekretnina, postrojenja i opreme, troškove zamjene dijelova određene stavke u trenutku nastanka ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ugrađene u taj dio pritijecati u Grupi i ako je taj trošak pouzdano mjerljiv. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojemu nastaju. Tamo gdje dijelovi nekretnina, postrojenja i opreme imaju različit korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište i imovina u pripremi i izgradnji se ne amortiziraju. Amortizacija ostale imovine obračunava se linearnom metodom kako bi se troškovi amortizacije rasporedili kroz preostali korisni vijek trajanja imovine. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

	Korisni vijek trajanja
Zgrade	5 - 30 godina
Postrojenja i oprema	2 - 10 godina
Ostalo	5 - 7 godina

Metoda amortizacije, korisni vijek trajanja i preostale vrijednosti preispituju se i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum bilance. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se na nadoknadivu vrijednost u trenutku kada knjigovodstvena vrijednost nadmaši procijenjenu nadoknadivu vrijednost. Dobici i gubici od prodaje utvrđuju se usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenom vrijednošću i uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna imovina se početno vodi po trošku ulaganja te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa i amortizira se linearnom metodom kroz 2-4 godine. Troškovi povezani s održavanjem računalnih programa priznaju se kao trošak u trenutku nastajanja.

UMANJENJE VRIJEDNOSTI IMOVINE

Nekretnine, postrojenja i oprema, nematerijalna imovina, financijski instrumenti i potraživanja pregledavaju se radi umanjenja vrijednosti na datum bilance ili kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost imovine možda nije nadoknadiva. U slučaju kada je knjigovodstvena vrijednost imovine viša od procijenjenog nadoknadivog iznosa, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za stavke nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine, financijskih instrumenata i potraživanja.

Nadoknadivi iznos nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine je iznos veći od fer vrijednosti imovine umanjene za troškove prodaje ili vrijednosti u upotrebi. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina je grupirana na najnižu razinu za koju je moguće definirati odvojene novčane tokove (jedinice koje stvaraju novac). Pri procjeni vrijednosti u upotrebi, diskontiraju se procijenjeni budući novčani tokovi na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontiranu stopu prije poreza koja reflektira tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za imovinu ili jedinice koje stvaraju novac. Umanjena nefinancijska imovina pregledava se zbog mogućeg ukidanja umanjenja na svaki datum izvještavanja. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se ukoliko se promijene korištene procjene određivanja nadoknadivog iznosa te ukoliko knjigovodstvena vrijednost imovine nije veća od knjigovodstvene vrijednosti koja bi se trebala odrediti, umanjena za amortizaciju, da nije bilo gubitaka od umanjenja imovine.

Nadoknadivi iznos ulaganja potraživanja po amortiziranom trošku izračunava se kao sadašnja vrijednost očekivanih budućih novčanih tokova, diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom svojstvenom određenoj imovini. Na svaki datum bilance Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Vrijednost financijske imovine ili grupe financijskih sredstava je umanjena te do gubitaka od umanjenja vrijednosti dolazi ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi umanjenja vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ('događaj nastanka gubitka') i ako taj događaj (ili događaji) nastanka gubitka ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove financijske imovine ili grupe financijskih sredstava koja se može pouzdano procijeniti.

Dokazi o umanjenju mogu uključivati naznake da dužnici ili grupa dužnika prolazi kroz značajne financijske poteškoće, da dolazi do neizvršenja ili propusta u plaćanju kamata ili glavnice, da postoji vjerojatnost stečaja ili druge financijske reorganizacije te, ako dostupni podaci ukazuju na to, da postoji mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova, kao što su promjene u dospjelicima ili ekonomskim uvjetima koji su povezani s neplaćanjem.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

UMANJENJE VRIJEDNOSTI IMOVINE (NASTAVAK)

Za kategoriju zajmova i potraživanja, iznos gubitka se mjeri kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali) diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi financijske imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine se smanjuje, a iznos gubitka se priznaje u konsolidiranom računu dobiti i gubitka. Ako kredit ili ulaganje koje se drži do dospelja ima promjenjivu kamatnu stopu, diskontirana stopa za mjerenje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja važeću efektivnu kamatnu stopu koja je određena ugovorom. U svrhu praktičnosti, Grupa može mjeriti umanjenje vrijednosti na temelju fer vrijednosti instrumenta koristeći postojeću tržišnu cijenu.

Ukoliko se u naknadnim razdobljima iznos umanjenja vrijednosti smanji i ukoliko se to smanjenje može objektivno povezati s događajem nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (kao što je poboljšanje dužnikova kreditnog rejtinga), ukidanje prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Kratkotrajna potraživanja se ne diskontiraju. Nadoknadivi iznos financijske imovine je iznos neto prodajne cijene pojedine imovine ili njezine vrijednosti u upotrebi, ovisno o tome koji je iznos viši.

Gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja koja se drže do dospelja i potraživanja se ukida ako se naknadno povećanje nadoknadivog iznosa može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Grupa klasificira svoje financijske instrumente u sljedeće kategorije: financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, financijska imovina raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže do dospelja. Klasifikacija ovisi o svrsi zbog koje su financijski instrumenti stečeni. Posloводство određuje klasifikaciju financijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i ponovno provjerava tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka sadrže dvije potkategorije: "financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja" i oni koje je posloводство početno definiralo kao financijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijski instrumenti klasificiraju se u ovu kategoriju ako su stečeni zbog namjere kratkoročnog ostvarivanja prihoda te su dio kratkotrajne imovine. Oni uključuju i derivativne financijske instrumente koji nisu kvalificirani kao računovodstvo zaštite. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju dužničke i vlasničke vrijednosnice i ulaganja u investicijske fondove.

Zajmovi i potraživanja obuhvaćaju svu nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu, osim one koju Grupa namjerava prodati odmah ili u kratkom roku, a koja se definira po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao raspoloživa za prodaju. Ova kategorija uključuje dugotrajna potraživanja i depozite kod financijskih institucija.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Financijski instrumenti s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećem koje Grupa ima namjeru i mogućnost držati do dospjeća klasificiraju se kao ulaganja koja se drže do dospjeća. Svi ostali financijski instrumenti klasificiraju se kao raspoloživi za prodaju. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ulaganja koja se drže do dospjeća i financijska imovina koja je raspoloživa za prodaju, priznaju se na datum trgovanja, odnosno datum na koji se Grupa obvezuje kupiti ili prodati instrument. Zajmovi i potraživanja te ostale financijske obveze priznaju se kada su preneseni na Grupu.

Financijska imovina početno se vrednuje po fer vrijednosti dane naknade, uvećane za transakcijske troškove za svu financijsku imovinu koja se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcijski se troškovi rashoduju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nakon početnog priznavanja, sva financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te financijska imovina raspoloživa za prodaju, vrednuju se po fer vrijednosti, bez umanjenja za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Financijska imovina raspoloživa za prodaju, čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, vrednuje se po trošku stjecanja, koji uključuje transakcijske troškove, smanjenom za umanjenje vrijednosti.

Fer vrijednost financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te raspoloživih za prodaju temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance, bez umanjenja za transakcijske troškove. Fer vrijednost derivativnih instrumenata za koje ne postoji organizirano tržište utvrđuje se po iznosu koji bi Grupa primila ili platila da raskine ugovor na datum bilance. Realizirani i nerealizirani dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u razdoblju u kojemu nastaju.

Promjene fer vrijednosti monetarnih vrijednosnica denominiranih u stranoj valuti, a koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, analizirane su između tečajnih razlika proizašlih iz promjena amortiziranog troška vrijednosnice i ostalih promjena u neto knjigovodstvenoj vrijednosti vrijednosnice. Tečajne razlike priznaju se u računu dobiti i gubitka, a ostale promjene knjigovodstvene vrijednosti priznaju se u kapitalu i rezervama. Promjene fer vrijednosti ostalih monetarnih vrijednosnica koje su klasificirane kao raspoložive za prodaju, priznaju se u kapitalu i rezervama. Kada se vrijednosnica raspoloživa za prodaju otuđi ili umanj, akumulirane promjene fer vrijednosti priznate u kapitalu i rezervama uvrštavaju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kao "dobici i gubici od vrijednosnica raspoloživih za prodaju".

Kamata od vrijednosnica raspoloživih za prodaju izračunata primjenom metode efektivne kamatne stope priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Dividende od vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kada Grupa stekne pravo na primanje plaćanja.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima te financijske imovine, odnosno kada su prava ostvarena, dospjela ili predana. Financijska obveza prestaje se priznavati kada ta financijska obveza prestane postojati. Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijska imovina raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže do dospelja prestaju se priznavati, dok se potraživanja od kupaca koja se na njih odnose priznaju od dana kada je Grupa pristala otuđiti imovinu. Grupa koristi specifičnu identifikacijsku metodu određivanja dobitka ili gubitka od prestanka priznavanja. Zajmovi i potraživanja prestaju se priznavati u trenutku kada je Grupa prenijela svoja prava. Ostale financijske obveze prestaju se priznavati kada je ugovorena obveza Grupe otkazana, poništena ili istekla.

Grupa ulaže u derivativne financijske instrumente kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti tečajnom riziku koji proizlazi iz poslovnih aktivnosti. Računovodstvo zaštite nije se primjenjivalo te su derivativni instrumenti priznati kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derivativni instrumenti početno se vrednuju po inicijalnoj fer vrijednosti, dok se troškovi transakcije priznaju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, a nakon početnog priznavanja iskazuju se po fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka. Fer vrijednost terminskog ugovora je kotirana cijena na datum bilance koja predstavlja sadašnju vrijednost kotirane termenske cijene.

POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

Potraživanja se početno priznaju po fer vrijednosti dane naknade, i vode se po amortiziranom trošku, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Potraživanja se svode na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Ugovori o pružanju usluga proizvodnje u tijeku prikazuju se po trošku uvećanom za ostvarenu dobit do datuma prikazivanja, umanjenom za rezerviranja za buduće gubitke te umanjenom za fakturiranje dugoročnih ugovora koje je u tijeku. Trošak uključuje ukupne izdatke koji su direktno vezani uz određeni projekt i alokaciju fiksnih i varijabilnih indirektnih troškova koji su nastali tijekom ugovorenih aktivnosti Grupe na temelju planiranih vrijednosti.

NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Novac uključuje novac u bankama i gotovinu. Novčani ekvivalenti uključuju depozite po viđenju i oročene depozite s dospeljem do tri mjeseca.

OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a nakon toga vrednuju po amortiziranom trošku nabave uz korištenje metode efektivne kamatne stope.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

ZALIHE

Zalihe se iskazuju po vrijednosti troška nabave ili neto ostvarive vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu tijekom redovnog poslovanja, umanjenu za procijenjene troškove do završetka i troškove prodaje. Trošak ostalih zaliha temelji se na metodi FIFO (First In First Out) i uključuje troškove nastale prilikom nabave zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Proizvodne zalihe uključuju materijal, rad i indirektno troškove te troškove nastale prilikom kupnje zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe koje imaju spori obrtaj i zastarjele zalihe svedene su na procijenjenu ostvarivu vrijednost.

DIONIČKI KAPITAL

Dionički kapital iskazan je u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vanjski troškovi koji se mogu izravno pripisati izdavanju novih redovnih dionica ili opcija odbijaju se od dioničke glavnice umanjeno za sve povezane poreze. Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavnica koja se može pripisati dioničarima Grupe sve do povlačenja dionica ili njihova ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavnica koja se može pripisati dioničarima Grupe.

POREZ NA DOBIT

Porez na dobit za razdoblje temelji se na oporezivoj dobiti financijske godine i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim kada se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu i rezervama pa se u tom slučaju priznaje u kapitalu i rezervama. Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na dan bilance na snazi ili se djelomično primjenjuje u zemljama u kojima Društvo i njegove podružnice posluju i ostvaruju oporezivu dobit. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju, te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Odgođeni porezi se priznaju metodom bilančne obveze na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni porez se ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje, a koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju, te se u bilanci iskazuju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će se ostvariti dostatna oporeziva dobit za korištenje odgođene porezne imovine. Na svaki datum bilance Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Odgođena porezna imovina odražava neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u svrhu financijskog izvještavanja te iznosa koji se koriste u svrhu poreza na dobit. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će te privremene razlike biti nadoknađene ili podmirene na temelju poreznih stopa koje su na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Mjerenje odgođene porezne obveze i odgođene porezne imovine odražava porezne efekte prilikom nadoknade ili podmirenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a koje Grupa očekuje na datum bilance.

STRANA VALUTA

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u kune primjenom tečaja na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranoj valuti na dan bilance preračunate su u kune po tečaju koji se primjenjuje na datum bilance. Tečajne razlike proizašle iz promjene tečaja evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti po fer vrijednosti pretvorene su u kune prema tečaju koji se primjenjuje na datum utvrđivanja vrijednosti. Nemonetarna imovina te stavke koje se mjere po „povijesnom trošku u stranoj valuti“ ponovno se ne preračunavaju.

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu članica Grupe posluje (funkcionalna valuta). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Društva i izvještajnu valutu Grupe.

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- > imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- > prihodi i rashodi za svaki račun dobiti i gubitka preračunavaju se prema prosječnim tečajevima; i
- > sve nastale tečajne razlike priznaju se na zasebnoj poziciji unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemna ovisna društva evidentiraju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prilikom prodaje inozemnog ovisnog društva, sve tečajne razlike iz kapitala reklasificiraju se iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PRIZNAVANJE PRIHODA

Prihodi od prodaje predstavljaju vrijednost proizvoda koji se prodaju i usluga koje se pružaju kupcima tijekom razdoblja, isključujući porez na dodanu vrijednost, diskonte i rabate. Prihodi se priznaju uzimajući u obzir sve značajne ugovorne uvjete kada je proizvod isporučen ili usluga obavljena, kada je iznos prihoda fiksni ili određiv te kada je naplata prilično sigurna. Specifični kriteriji izvršavanja i prihvaćanja ugovora mogu utjecati na vrijeme priznavanja i iznose priznatih prihoda.

Grupa koristi 3 glavne vrste ugovora s krajnjim kupcima:

- > **Ugovori o isporukama:** Ugovori o isporuci proizvoda ili kombinacije proizvoda koji čine cjelokupnu ili djelomičnu mrežu te isporuka samostalnih proizvoda. Srednji i veliki ugovori o isporukama uglavnom uključuju višestruke elemente. Takvi elementi uglavnom predstavljaju standardizirane tipove opreme ili softvera te usluga kao što su usluge izgradnje mreže.

Prihodi se priznaju kada se rizici i koristi prenesu na kupca, što je u pravilu utvrđeno u ugovornim uvjetima trgovanja. Kod ugovora o isporukama koji imaju višestruke elemente, prihodi se alociraju na svaki element na temelju relativnih fer vrijednosti.

- > **Ugovori o izgradnji:** Ugovori u kojima Grupa kupcu isporučuje cjelokupnu mrežu koja se uglavnom temelji na novoj tehnologiji ili ima komponente koje su izrađene specijalno za kupca.

Prihodi od ugovora o izgradnji priznaju se po stupnju dovršenosti koristeći metodu ugovorne dinamike izvršenja poslova ili metodu nastalih troškova. Svaki dugotrajni ugovor o izgradnji procjenjuje se zasebno i iskazuje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznavanjem prihoda i povezanih troškova u skladu s aktivnostima iz ugovora.

- > **Ugovori o obavljanju usluga:** Ugovori za razne usluge kao što su izobrazba, konzultantske usluge, projektiranje, montaža i upravljane usluge ugovorene temeljem višegodišnjih ugovora.

Prihodi se općenito priznaju kada su usluge obavljene. Prihodi za ugovore o obavljanju usluga s fiksnim cijenama koji pokrivaju duže razdoblje priznaju se linearno tijekom trajanja ugovora.

Većina proizvoda i usluga Grupe prodaje se temeljem ugovora o isporukama koji uključuju višestruke elemente kao što su bazne stanice, kontroleri baznih stanica, komutacijski centri za pokretne komunikacije, usmjernici, mikrovalni linkovi, razni softverski proizvodi te s njima povezane usluge montaže i integracije. Takvi ugovorni elementi općenito imaju zasebne cijene iskazane po artiklima koje se nalaze u cjenicima dogovorenim s pojedinim kupcima.

Profitabilnost pojedinih ugovora procjenjuje se periodično, a rezerviranje za procijenjene gubitke utvrđuje se u trenutku kada se pojavi mogućnost nastanka gubitka.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

PRIMANJA ZAPOSLENIH

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa dodjeljuje zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći Metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za primanja.

(b) Isplate s temelja dionica

Grupa koristi plan nadoknade vlasničkim instrumentima i temeljem dionica koji omogućava dodjelu dionica zaposlenicima Grupe. Fer vrijednost primljenih usluga od zaposlenih u zamjenu za dodijeljene dionice Grupe priznaje se kao trošak uz prateće povećanje kapitala. Fer vrijednost se određuje na datum dodjele i raspoređuje na razdoblje tijekom kojeg zaposlenik ima bezuvjetno pravo na dionice. Ukupan iznos troška, koji se priznaje kroz razdoblje stjecanja prava, određuje se u odnosu na fer vrijednost dodijeljenih dionica. Na svaki datum bilance Grupa pregledava procjene broja dionica čija se dodjela očekuje. Grupa priznaje utjecaj izmjene originalne procjene, ukoliko do nje dođe, u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uz prateću promjenu u kapitalu i rezervama. Kada se raspoređuju nakon razdoblja stjecanja prava, vlastite se dionice obračunavaju po prosječnom trošku kupnje i izdvajaju iz zadržane dobiti.

REZERVIRANJA

Rezerviranje je potrebno napraviti onda kada Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i vjerojatno je da će (tj. vjerojatnije nego da neće) podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, a iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom. Rezerviranja se analiziraju na datum bilance uz odgovarajuće ispravke vrijednosti kako bi se iskazala najbolja moguća procjena. Najznačajnija rezerviranja u konsolidiranim financijskim izvještajima su rezerviranja troškova za izdane garancije, obračunate penale i sudske tužbe. Ako je efekt na poslovanje značajan i ako se očekuje da će obveza biti podmirena u razdoblju dužem od 12 mjeseci, rezerviranja se formiraju na temelju smanjenja očekivanih budućih novčanih tokova po stopi prije opozivanja koja odražava trenutne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i, po potrebi, rizik specifičan za tu obvezu. Rezerviranje za garancije priznaje se kada su ugovoreni proizvodi ili usluge prodani. Rezerviranje se temelji na povijesnim podacima o garancijama stavljajući u odnos sve moguće ishode i s njima povezane vjerojatnosti. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

NETO FINANCIJSKI PRIHODI

Prihodi od kamata priznaju se koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost zajmova i potraživanja umanjena, Društvo umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih priljeva diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova i potraživanja čija je naplata upitna, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju glavnom donositelju poslovnih odluka. Utvrđeno je da je glavni donositelj poslovnih odluka, koji je odgovoran za alokaciju resursa i ocjenu poslovanja segmenata, Uprava koja donosi strateške odluke.

UZETI ZAJMOVI

Uzeti zajmovi se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, uzeti zajmovi se iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja zajma, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

NAJMOVI

Najmovi u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Nakon početnog priznavanja, imovina u najmu iskazuje se u iznosu koji odgovara njegovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnog plaćanja najma, ovisno o tome koja je niža. Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje za tu vrstu imovine iako razdoblje trajanja amortizacije ne smije biti duže od razdoblja trajanja najma.

Najmovi u kojima je znatan dio rizika i koristi vlasništva na strani najmodavca razvrstani su kao operativni najmovi te kod takvih ugovora unajmljena imovina nije iskazana u bilanci najmoprimca. Plaćanja po osnovi operativnih najмова se (bez uključenih poticaja od strane najmodavca) iskazuju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi tijekom trajanja operativnog najma.

RASPODJELA DIVIDENDE

Raspodjela dividendi dioničarima Grupe priznaje se kao obveza u konsolidiranim financijskim izvještajima u razdoblju u kojemu su dividende odobrene od strane dioničara Grupe.

KONSOLIDACIJA

Podružnice su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Grupa ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama, što u pravilu uključuje više od pola glasačkih prava. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Grupa kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Podružnice su u potpunosti konsolidirane od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu te isključene iz konsolidacije od dana kada ta kontrola prestane.

Grupa primjenjuje računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje podružnice je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i glavnih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kako nastanu. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje manjinske udjele u stečenom društvu ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u priznatoj prepoznatljivoj neto imovini stečenog društva.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

1 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

KONSOLIDACIJA (NASTAVAK)

Goodwill se inicijalno mjeri kao višak ukupne prenesene naknade i fer vrijednosti nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu i fer vrijednosti na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg glavnčkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini. Ako je to niže od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

2 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Računovodstvene procjene i prosudbe redovito se pregledavaju, a temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima uključujući očekivani tijek budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima. Grupa stvara procjene i pretpostavke o budućnosti. Nastale računovodstvene procjene će, prema definiciji, rijetko biti jednake stvarnom rezultatu. Procjene i pretpostavke kod kojih postoji značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađivanja neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine, opisane su u nastavku.

(a) Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja

Grupa pregledava svoja potraživanja radi procjene umanjivanja vrijednosti na mjesečnoj osnovi. Tijekom procjene priznavanja umanjivanja vrijednosti u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Grupa procjenjuje postoje li vidljivi podaci koji ukazuju na postojanje mjerljivog umanjivanja budućih novčanih tokova portfelja zajmova i potraživanja prije ustanovljavanja umanjivanja vrijednosti pojedinog zajma ili potraživanja u navedenom portfelju. Ovi dokazi mogu uključivati vidljive podatke koji ukazuju na postojanje nepovoljne promjene u platežnom statusu zajmoprimatelja unutar grupe, nacionalnih ili lokalnih ekonomskih uvjeta uzajamno povezanih s parametrima važnim za imovinu unutar Grupe.

(b) Revalorizacija odgođene porezne imovine

Neto odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, posloводство donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima. S obzirom na činjenicu da matično Društvo koristi porezne olakšice za istraživanja koje su više od oporezive dobiti, nema odgođene porezne imovine koja je priznata u financijskim izvještajima.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

2 ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE (NASTAVAK)

PROCJENE

Grupa je sklopila nekoliko ugovora o uslugama spojivši značajke i elemente drugih ugovora za koje je posloводство koristilo procjene kod određivanja odgovarajućeg računovodstvenog tretmana.

Za određene ugovore o uslugama koje Grupa također financira, prihodi od prodaje i financijski prihodi prikazuju se zasebno. Financijski prihodi priznaju se upotrebom efektivne kamatne stope tijekom vijeka trajanja ugovora.

3 PRIHODI OD PRODAJE

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje proizvoda	1.131.034	425.581
Prihodi od prodaje usluga	782.270	740.249
	1.913.304	1.165.830

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

4 IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Grupa je odredila poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Uprava procjenjuje rezultate poslovnih segmenata na temelju mjerenja usklađene dobiti iz poslovanja. Osnova za mjerenje isključuje učinke dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika te administrativne troškove.

Pri utvrđivanju poslovnih segmenata, Grupa je vodila računa o tržištu i vrsti kupaca kojima su njezini proizvodi namijenjeni, o distribucijskim kanalima prodaje kao i o zajedničkim obilježjima tehnologija te istraživanja i razvoja. Rezultati po segmentima, imovina i obveze uključuju stavke koje su izravno rasporedive na pojedine segmente te one čija se raspodjela može razumno utvrditi.

Grupa je organizacijski podijeljena na poslovne jedinice, a tri primarna poslovna segmenta su sljedeća:

- > Mreže uključuju proizvode i rješenja za širokopojasni pristup pokretnim i nepokretnim mrežama te jezgrene i prijenosne mreže.
- > Globalne usluge uključuju upravljane usluge, konzalting i integraciju sustava, podršku kupcima te usluge izgradnje mreže.
- > Multimedija pruža rješenja za podršku poslovanju i aplikacije.

Segmentima se upravlja u Europi, na Srednjem istoku i u Africi. U ovoj su bilješki prikazani prihodi od kupaca utvrđeni na razini zemljopisnih segmenata. Sva imovina Grupe nalazi se u Republici Hrvatskoj.

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu	268.095	262.861
Prihodi od prodaje u Rusiji, Bjelorusiji, Kazahstanu, Gruziji, Kirgistanu, Moldaviji, Uzbekistanu i Armeniji	876.890	133.675
Prihodi od prodaje Ericssonu, bilješka 28 (a)	551.998	484.381
Prihodi od prodaje u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu	204.925	269.631
Ostali prihodi od prodaje na inozemnim tržištima	11.396	15.282
	1.913.304	1.165.830

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

4 IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA
(NASTAVAK)

	Mreže		Profesionalne usluge		Multimedija		Nealocirano		Ukupno	
	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje - bruto	1.250.541	620.552	523.312	509.850	146.396	39.948	-	-	1.920.249	1.170.350
Prodaja među segmentima	(2.170)	(2.260)	(4.771)	(2.260)	(4)	-	-	-	(6.945)	(4.520)
Prihodi od prodaje - neto	1.248.371	618.292	518.541	507.590	146.392	39.948	-	-	1.913.304	1.165.830
Dobitak/(gubitak) iz poslovanja	62.642	(17.385)	79.721	37.180	5.479	(1.785)	(31.231)	(29.210)	116.611	(11.200)
Financijski prihodi									24.487	34.733
Financijski rashodi									(80)	(1.166)
Dobit prije oporezivanja									141.018	22.367
Porez na dobit									(14.105)	5.626
Dobit za godinu									126.913	27.993
Ostali podaci po segmentima										
Obveze po segmentima	148.075	111.641	69.913	78.024	21.334	6.730	175.615	144.199	414.937	340.594
Imovina po segmentima	214.528	237.600	83.914	90.703	22.089	31.625	849.134	831.376	1.169.665	1.191.304

Prihodi od otprilike 1.349.489 tisuća kuna (2011.: 736.897 tisuća kuna) ostvaruju se od inozemnih kupaca čiji pojedinačni prihodi čine 10 posto ili više ukupnih prihoda Grupe, te se isti ostvaruju u sva tri segmenta.

Sljedeća tabela prikazuje usklađenost obveza izvještajnih segmenata s ukupnim obvezama Grupe:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Obveze segmenata	239.322	196.395
Neraspoređeno:		
Dugoročne obveze	4.464	5.965
Kratkoročne obveze:		
Uzeti zajmovi	1.710	2.047
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	54.334	80.642
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	96.541	36.414
Rezerviranja	18.566	19.131
Ukupno obveze prema konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju	414.937	340.594

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

4 IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Sljedeća tabela prikazuje usklađenost izvještajnih segmenata s ukupnom imovinom Grupe:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Imovina segmenata	320.531	359.928
Neraspoređeno:		
Dugotrajna imovina	151.793	196.815
Kratkotrajna imovina:		
Potraživanja od kupaca	21.513	23.872
Ostala potraživanja	15.169	12.327
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	145.365	68.249
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	3.655	4.808
Novac i novčani ekvivalenti	511.639	525.305
Ukupno imovina prema konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju	1.169.665	1.191.304

5 TROŠKOVI PO VRSTI

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Promjene po ugovorenoj nedovršenoj proizvodnji (bilješka 15)	(11.062)	10.147
Roba i usluge ^{(1) (2)}	1.300.267	633.393
Troškovi osoblja (bilješka 7)	477.263	423.448
Amortizacija (bilješke 11,12)	44.619	48.522
	1.811.087	1.115.510

⁽¹⁾ Uključujući troškove revizije od 420 tisuća kuna (2011: 420 tisuća kuna)

⁽²⁾ Roba i usluge ne uključuju efekte reklasifikacije dijela ostalih prihoda i ostalih operativnih troškova u robu i usluge u iznosu od 12.240 tisuća kuna (2011: 7.804 tisuće kuna)

6 OSTALI POSLOVNI TROŠKOVI

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Troškovi istraživanja	2.844	2.954
Dobici od ukidanja umanjenja vrijednosti/(gubitak) od zajmova i potraživanja	(1.412)	50.334
Ostali troškovi	-	1.622
	1.432	54.910

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

7 TROŠKOVI OSOBLJA

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Neto plaće	236.339	209.718
Porezi i doprinosi	209.903	190.637
Ostali troškovi osoblja	25.764	19.099
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 24 (b))	5.257	3.994
	477.263	423.448

Troškovi osoblja uključuju 69.756 tisuća kuna (2011.: 68.002 tisuće kuna) definiranih doprinosa za mirovinsko osiguranje uplaćenih ili obračunatih za plaćanje obveznim mirovinskim fondovima. Doprinosi se izračunavaju na temelju postotka bruto plaće zaposlenika (Bruto II).

Troškovi osoblja uključuju i 11.939 tisuća kuna (2011.: 3.534 tisuće kuna) za otpremnine isplaćene zaposlenicima zbog prijevremenog umirovljenja kao što je navedeno u bilješki 26, Rezerviranja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine broj zaposlenih bio je 1.621 (2011.: 1.664).

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

8 FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI

Financijski prihodi		
	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata (bilješka 8 (a))	20.625	19.574
Neto dobiti od promjene vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (bilješka 8 (c))	2.536	1.595
Amortizacija diskonta (bilješka 8 (b))	3.021	3.483
Neto (gubici)/dobici od tečajnih razlika	(1.695)	10.081
	24.487	34.733

Financijski rashodi		
	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Rashodi od kamata	80	1.166
	80	1.166

8 (a)		
	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata		
- na zajmove kupcima	2.806	3.871
- na dužničke vrijednosnice	660	660
- na oročene depozite	15.215	14.436
- na ostala potraživanja	1.944	607
	20.625	19.574

8 (b)

Grupa je otpustila rezerviranja za umanjenje vrijednosti u iznosu od 3.021 tisuću kuna (2011.: 3.483 tisuće kuna) u financijske prihode zbog amortizacije diskonta vezano za rezerviranje umanjenja vrijednosti potraživanja.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

8 FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI (NASTAVAK)

8 (c)	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Neto dobiti/(gubici) od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka		
- Vlasničke vrijednosnice	(224)	236
- Ulaganja u investicijske fondove	2.050	1.560
- Dužničke vrijednosnice	710	(201)
	2.536	1.595

9 POREZ NA DOBIT

Porez na dobit izračunat je po propisanim poreznim stopama primjenjivima u pojedinim zemljama.

Porez na dobit priznat u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obuhvaća sljedeće:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Porez na dobit tekuće godine	(113)	-
Ukupno odgođeni porezni (trošak)/kredit proizašao iz kreiranja i isknjiženja privremenih razlika (bilješka 14)	(13.992)	5.626
Ukupno (porezna obveza)/porezni kredit	(14.105)	5.626

Kao što je navedeno u bilješki 2, Značajne računovodstvene procjene i prosudbe, s obzirom na činjenicu da Grupa koristi porezne olakšice za istraživanja koje su više od oporezive dobiti, u 2012. godini Grupa je otpustila odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 13.992 tisuće kuna. Nema odgođene porezne imovine koja je priznata u konsolidiranim financijskim izvještajima

Odgođeni porez direktno priznat u kapitalu i rezervama:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 14)	-	799

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

9 POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Porez na dobit obračunat na dobit Grupe prije oporezivanja razlikuje se od izvedenog iznosa koji proizlazi primjenom prosječno ponderirane porezne stope primijenjene na dobit konsolidiranih društava kako slijedi:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Dobit prije oporezivanja	141.018	22.367
Porez na dobit po stopama primjenjivim na dobit za pojedine zemlje	28.131	4.479
Utjecaj:		
Porezno nepriznati rashodi	2.674	8.990
Neoporezivi (prihodi)/rashodi	-	663
Porezne olakšice	(26.939)	(14.123)
Iskorištenje prenesenog poreznog gubitka	(3.753)	(9)
Troškovi poreza	113	-
Efektivna porezna stopa	0,1%	0,0%

Sukladno hrvatskom poreznom zakonodavstvu, porezne olakšice uključuju samo dio dodatne porezne olakšice za rashode po osnovi istraživanja i razvoja u iznosu od 26.939 tisuća kuna (2011.: 14.123 tisuće kuna). Rashodi po osnovi istraživanja i razvoja iskazani su u troškovima prodanih proizvoda.

U skladu s propisima Republike Hrvatske, Porezna uprava može u bilo koje doba pregledati knjige i evidencije matičnog Društva i podružnica u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može uvesti dodatne porezne obveze i kazne. Poslovodstvo Grupe nije upoznato s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

10 ZARADA PO DIONICI

	2012.	2011.
Dobit za godinu ('000 kn)	126.913	27.993
Vagana prosječna sredina ukupnog broja dionica na kraju godine	1.327.157	1.323.780
Zarada po dionici (kuna)	95,63	21,15

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Grupa nema razrijeđenih potencijalnih redovnih dionica.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

11 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljišta i zgrade	Postrojenja i oprema	Ostalo	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2011.				
Nabavna vrijednost ili procjena	155.455	295.049	328	450.832
Akumulirana amortizacija	(99.607)	(222.255)	(197)	(322.059)
Neto knjigovodstvena vrijednost	55.848	72.794	131	128.773
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2011.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	55.848	72.794	131	128.773
Povećanja	-	52.748	-	52.748
Smanjenja	-	(1.728)	-	(1.728)
Amortizacija	(3.307)	(42.299)	(8)	(45.614)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	52.541	81.515	123	134.179
Na dan 31. prosinca 2011.				
Nabavna vrijednost ili procjena	155.455	312.636	328	468.419
Akumulirana amortizacija	(102.914)	(231.121)	(205)	(334.240)
Neto knjigovodstvena vrijednost	52.541	81.515	123	134.179
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2012.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	52.541	81.515	123	134.179
Povećanja	-	30.354	-	30.354
Smanjenja	-	(4.718)	-	(4.718)
Amortizacija	(3.298)	(39.483)	(8)	(42.789)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	49.243	67.668	115	117.026
Na dan 31. prosinca 2012.				
Nabavna vrijednost ili procjena	155.455	305.999	328	461.782
Akumulirana amortizacija	(106.212)	(238.331)	(213)	(344.756)
Neto knjigovodstvena vrijednost	49.243	67.668	115	117.026

U nabavnu vrijednost uključeno je 187.108 tisuća kuna (2011.: 166.589 tisuća kuna) potpuno amortiziranih nekretnina, postrojenja i opreme koje Grupa još uvijek koristi.

Na dan 31. prosinca 2012. godine Grupa ima ugovore koji se odnose na buduću nabavu opreme u iznosu od 3.643 tisuće kuna (2011.: 2.158 tisuća kuna).

Trošak amortizacije u iznosu od 40.478 tisuća kuna (2011.: 41.904 tisuće kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 1.453 tisuće kuna (2011.: 2.532 tisuće kuna) u troškove prodaje i 858 tisuća kuna (2011.: 1.178 tisuća kuna) u administrativne troškove.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

11 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Grupa djeluje kao najmodavac pod poslovnim najmom, uglavnom zemljišta i zgrada. U zemljišta i zgrade uključene su i iznajmljene nekretnine u iznosu od 16.580 tisuća kuna (2011.: 17.490 tisuća kuna). Navedena imovina amortizira se korištenjem iste amortizacijske stope koja se koristi i za ostale zgrade. 16.029 tisuća kuna (2011.: 18.351 tisuća kuna) iznajmljene imovine iznajmljeno je pod neopozivim operativnim najmom na razdoblje od pet godina počevši od 2005. godine. Naknadna produljenja najmova dogovaraju se s najmoprimcima. Potencijalne najamnine se ne zaračunavaju. Dijelovi imovine koja se iznajmljuje ne mogu biti zasebno prodani ili zasebno dani u financijski najam. Sukladno navedenom, kriteriji MRS-a 40 za zasebno priznavanje ulaganja u nekretnine nisu zadovoljeni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Manje od godinu dana	3.240	3.164
Između jedne i pet godina	1.620	1.582
	4.860	4.746

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

12 NEMATERIJALNA IMOVINA

Promjene nematerijalne imovine tijekom 2012. godine mogu se analizirati kako slijedi:

	Aplikacijski programi
	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2011.	
Nabavna vrijednost ili procjena	19.491
Akumulirana amortizacija	(14.670)
Neto knjigovodstvena vrijednost	4.821
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2011.	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	4.821
Povećanja	1.513
Amortizacija	(2.909)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	3.425
Na dan 31. prosinca 2011.	
Nabavna vrijednost ili procjena	18.395
Akumulirana amortizacija	(14.970)
Neto knjigovodstvena vrijednost	3.425
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2012.	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	3.425
Povećanja	2.719
Amortizacija	(1.830)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	4.314
Na dan 31. prosinca 2012.	
Nabavna vrijednost ili procjena	10.855
Akumulirana amortizacija	(6.541)
Neto knjigovodstvena vrijednost	4.314

Nabavna vrijednost uključuje iznos od 3.250 tisuća kuna (2011.: 11.956 tisuća kuna) potpuno amortizirane nematerijalne imovine koju Grupa još uvijek koristi.

Trošak amortizacije u iznosu od 1.731 tisuću kuna (2011.: 2.672 tisuće kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 62 tisuće kuna (2011.: 161 tisuća kuna) u troškove prodaje i 37 tisuća kuna (2011.: 75 tisuća kuna) u administrativne troškove.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

13 ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u stranoj valuti	8.241	8.834
Dugotrajna potraživanja od kupaca iz inozemstva, izražena u stranoj valuti	20.900	32.717
Dugotrajna potraživanja od kupaca u zemlji, izražena u kunama	49	2.335
Potraživanja za prodane stanove		
- izražena u stranoj valuti	5.529	5.517
- izražena u kunama	345	628
Ukupno zajmovi i potraživanja	35.064	50.031
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(4.651)	(4.860)
	30.413	45.171

Depoziti kod financijskih institucija od 7.230 tisuća kuna (2011.: 7.293 tisuće kuna) uključuju garantne depozite za stambene kredite zaposlenicima Grupe, uz fiksnu kamatnu stopu od 0,37% godišnje (2011.: 0,37% godišnje), s preostalim dospeljem dužim od tri godine. Preostali iznos od 1.011 tisuća kuna (2011.: 1.541 tisuću kuna) odnosi se na garantni depozit za financiranje kupca, uz kamatu dvanaestomjesečni USD LIBOR uvećan za maržu od 0,50 pp godišnje i s dospeljem 2014. godine.

Zajmovi i potraživanja od kupaca djelomično su osigurani bankovnim garancijama i akreditivima. Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja od kupaca klasificiran je kao kratkotrajna imovina.

Dugotrajni dio zajmova i potraživanja iz zemlje i inozemstva

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Dospjeće		
2013.	-	18.224
2014.	14.667	12.104
2015. - 2020.	6.282	4.724
	20.949	35.052

Potraživanja za prodane stanove iskazana su u iznosu umanjenom za pripadajuću obvezu prema Republici Hrvatskoj. Stambeni krediti zaposlenicima povezani su s protuvrijednošću eura, a otplata se izvršava umanjnjem mjesečne plaće te su krediti osigurani hipotekama na kuće ili stanove. Potraživanja za prodane stanove i stambeni krediti dodijeljeni ograničenom broju zaposlenika nose fiksnu kamatnu stopu do 5% godišnje. Diskont u iznosu od 2.209 tisuća kuna (2011.: 2.272 tisuće kuna) priznat je za ove kredite i amortizira se kroz konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, metodom efektivne kamatne stope od 7% godišnje (2011.: 7% godišnje).

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

14 ODGOĐENA POREZNA IMOVINA

Priznata odgođena porezna imovina i obveze

Promjene u privremenim razlikama i komponente odgođene porezne imovine i obveza prikazane su kako slijedi:

			U korist / (na teret) konsolidi- ranog izvještaja o sveobu- hvatnoj dobiti				U korist / (na teret) konsolidi- ranog izvještaja o sveobu- hvatnoj dobiti		U korist / (na teret) kapitala i rezervi			
	Imovina	Obveze		U korist / (na teret) kapitala i rezervi	Imovina	Obveze			Imovina	Obveze		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn		
	2012.				2011.							
Potraživanja	-	-	(8.890)	-	8.890	-	2.747	-	-	-	-	
Zalihe	-	-	(2.260)	-	2.260	-	1.809	-	-	-	-	
Primanja zaposlenih	-	-	(826)	-	826	-	1	-	-	-	-	
Dugotrajna potraživanja za prodane stanove	-	-	(454)	-	454	-	(13)	-	-	-	-	
Negativna fer vrijednost financijskih instrumenata	-	-	(447)	-	447	-	-	-	-	-	-	
Odgođeno plaćanje troškova	-	-	(1.115)	-	1.115	-	283	-	-	-	-	
Povećanje kapitala i rezervi zbog transakcija podmirenih vlasničkim instrumentima	-	-	(12.143)	12.143	12.143	(12.143)	799	(799)	-	-	-	
			(26.135)	12.143	26.135	(12.143)	5.626	(799)				
Prijeboj	-	-	12.143	(12.143)	(12.143)	12.143	-	-	-	-	-	
Odgođena porezna imovina	-	-	(13.992)	-	13.992	-	5.626	(799)				

Kao što je navedeno u bilješki 2, Značajne računovodstvene procjene i prosudbe, s obzirom na činjenicu da Grupa koristi porezne olakšice za istraživanja koje su više od oporezive dobiti, u 2012. godini Grupa je otpustila odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 13.992 tisuće kuna. Nema odgođene porezne imovine koja je priznata u konsolidiranim financijskim izvještajima.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

14 ODGOĐENA POREZNA IMOVINA (NASTAVAK)

Odgođena porezna imovina priznaje se po osnovi prenesenih poreznih gubitaka ukoliko je vjerojatno da će se povezane porezne olakšice ostvariti kroz buduću oporezivu dobit. Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 53.474 tisuće kuna (2011.: 57.161 tisuća kuna) po osnovi poreznog gubitka od 267.372 tisuće kuna (2011.: 285.756 tisuća kuna) koji se može prenositi i koristiti za umanjenje porezne osnovice u budućim razdobljima. Porezni gubici se mogu prenositi u razdoblju od pet godina nakon godine u kojoj je gubitak ostvaren. Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	'000 kn
Porezni gubitak za 2009. – istječe 31. prosinca 2014.	63.149
Porezni gubitak za 2010. – istječe 31. prosinca 2015.	151.596
Porezni gubitak za 2011. – istječe 31. prosinca 2016.	52.481
Porezni gubitak za 2012. – istječe 31. prosinca 2017.	146
	<u>267.372</u>

15 ZALIHE

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Sirovine i materijal	2.539	3.445
Ugovorena proizvodnja u tijeku	40.389	29.327
Ukupno zalihe	42.928	32.772
Umanjenje vrijednosti	(9.660)	(10.067)
	<u>33.268</u>	<u>22.705</u>

Zalihe sa slabim prometom ili zastarjele zalihe otpisane su s obzirom na njihovu procijenjenu naplativu vrijednost kroz umanjenje vrijednosti. Umanjenje vrijednosti uključeno je u ostale operativne troškove u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

16 POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Kupci u inozemstvu	155.282	164.964
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	20.406	23.485
Ukupno kupci u inozemstvu	175.688	188.449
Kupci u zemlji	83.038	125.029
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	3.370	6.622
Ukupno kupci u zemlji	86.408	131.651
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(34.509)	(46.495)
	227.586	273.604

Potraživanja od kupaca uključuju 2.497 tisuća kuna (2011.: 4.197 tisuća kuna) ugovorene proizvodnje u tijeku.

Promjene rezerviranja za umanjene vrijednosti zajmova i potraživanja su kako slijedi:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja (bilješke 13, 16)	51.355	33.626
Umanjenje vrijednosti potraživanja tijekom godine	7.262	80.227
Nenaplativa potraživanja otpisana tijekom godine	(9.607)	(37.655)
Ukidanje umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja	(6.829)	(21.298)
Amortizacija diskonta	(3.021)	(3.545)
Na dan 31. prosinca (bilješke 13, 16)	39.160	51.355

Potraživanja su svedena na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjene vrijednosti.

Od ukupno 39.160 tisuća kuna (2011.: 51.355 tisuća kuna) od umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2012. godine, 36.950 tisuća kuna (2011.: 31.292 tisuće kuna) odnosi se na zajmove i potraživanja od kupaca.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

17 OSTALA POTRAŽIVANJA

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Neto potraživanja za plaćeni porez na dodanu vrijednost	13.241	8.746
Potraživanja od zaposlenih	336	318
Potraživanja za obračunate kamate	671	2.307
Ostala potraživanja	921	956
	15.169	12.327

Potraživanja za porez po odbitku svedena su na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

18 FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		
- Dužničke vrijednosnice, Ministarstvo financija	14.195	13.480
- Vlasničke vrijednosnice	402	630
- Ulaganja u otvorene investicijske fondove	130.768	54.139
	145.365	68.249

19 NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Gotovina i depoziti po viđenju	301.116	56.949
Oročeni depoziti koje je kreirala Grupa, s originalnim dospijecem do 3 mjeseca	210.523	468.356
	511.639	525.305

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

20 KAPITAL I REZERVE

(a) Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2012. godine dionički kapital Grupe sastoji se od 1.331.650 (2011.: 1.331.650) odobrenih, izdanih i u cijelosti plaćenih redovnih dionica ukupne registrirane vrijednosti 133.165 tisuća kuna (2011.: 133.165 tisuća kuna). Nominalna vrijednost dionice je 100 kuna (2011.: 100 kuna). Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na primitak dividende u iznosu izglasanom na Glavnoj skupštini, kao i pravo na jedan glas po dionici na Glavnoj skupštini.

	Broj dionica	% vlasništva	Broj dionica	% vlasništva
	2012.		2011.	
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	653.473	49,07	653.473	49,07
Mali dioničari	674.769	50,67	670.844	50,38
Hrvatski fond za privatizaciju	-	-	3.096	0,23
Vlastite dionice	3.408	0,26	4.237	0,32
	1.331.650	100,00	1.331.650	100,00

(b) Vlastite dionice

Tijekom 2007. godine Grupa je kupila 15.000 vlastitih dionica. Sredstva za kupnju ovih dionica u iznosu od 52.456 tisuća kuna izdvojena su iz neto dobiti za 2006. godinu odlukom Glavne skupštine dioničara održane 31. svibnja 2007. godine. Tijekom 2008. godine Grupa je kupila dodatnih 3.000 vlastitih dionica. Sredstva za kupnju ovih dionica u iznosu od 3.895 tisuća kuna izdvojena su iz neto dobiti za 2006. godinu odlukom Glavne skupštine dioničara održane 31. svibnja 2007. godine. Tijekom 2009. i 2012. godine Grupa je kupila dodatnih 8.893 odnosno 2.376 vlastitih dionica. Sredstva za kupnju ovih dionica u iznosu od 11.380 tisuća kuna u 2009. godini i 2.462 tisuće kuna u 2012. godini izdvojena su iz neto dobiti za 2008. godinu odlukom Glavne skupštine dioničara održane 26. svibnja 2009. godine. Kupljene dionice smatraju se „vlastitim dionicama“ i redovito se dodjeljuju ključnom poslovodstvu i ostalim zaposlenicima u okviru postojećeg programa vezanog uz vlasničke instrumente iz 2004. godine, kao što je opisano u bilješki 23 (b).

Kretanja u vlastitim dionicama prikazana su kako slijedi:

	Broj dionica	Broj dionica
	2012.	2011.
Na dan 1. siječnja (bilješka 20 (a))	4.237	9.288
Nabavljeno tijekom godine	2.376	-
Dodijeljeno tijekom godine	(3.205)	(5.051)
Na dan 31. prosinca (bilješka 20 (a))	3.408	4.237

(c) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve u iznosu od 5% od ukupnog dioničkog kapitala stvorene su tijekom ranijih razdoblja, izdvajanjem 5% neto dobiti tekuće godine, sve dok te rezerve nisu dosegle 5% dioničkog kapitala. Zakonska rezerva može se koristiti za pokrivanje gubitaka ako je za njihovo pokrivanje dobit financijske godine nedostatna ili ako ne postoje druge rezerve. Grupa je dostigla propisanu visinu zakonskih rezervi u 2000. godini te nakon toga nije bilo dodatnih izdvajanja. Zakonske rezerve do 5% ukupnog temeljnog kapitala nisu raspodjeljive.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

21 PREDLOŽENA DIVIDENDA

Obveza za dividende se ne priznaje dok dividendu ne odobri Glavna skupština dioničara. Na dan 5. lipnja 2012. godine, Glavna skupština je odobrila redovnu dividendu za 2011. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 150,00 kuna po dionici, u ukupnom iznosu od 225,7 milijuna kuna. Na sastanku koji je održan 19. veljače 2013. godine, Uprava je predložila redovnu dividendu za 2012. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici, kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 150,00 kuna po dionici. Dividenda će biti isplaćena iz dobiti ostvarene u 2003. i iz dijela zadržane dobiti ostvarene u 2004. godini, nakon odobrenja Glavne skupštine dioničara zakazane za 28. svibnja 2013. godine.

Dividende u novcu, odobrene i isplaćene za prethodne godine, bile su kako slijedi:

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
170,00 kuna po dionici za 2011. godinu	225.695	-
190,00 kuna po dionici za 2010. godinu	-	251.289

22 UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Grupe vezani uz upravljanje kapitalom su sljedeći:

- > očuvati sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja kao i da nadalje ostvaruje dobit za dioničare i ostale interesne skupine;
- > osigurati odgovarajuće izvore kapitala, koliko god je to moguće, kroz zadržanu dobit; i
- > održavati bilancu s visokim udjelom likvidnih novčanih sredstava i kratkotrajne imovine, te vlastitog kapitala i drugih ulaganja.

Grupa stvara dovoljno novčanih sredstava iz vlastitog poslovanja za podmirenje obveza u dospjeću, za financiranje kupaca i ispunjavanje planiranih investicija, te za isplatu dividende.

Grupa nadzire kapital korištenjem zakonom propisane minimalne razine kapitala. Dionički kapital objavljen je u bilješki 20 uz konsolidirane financijske izvještaje.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

23 UZETI ZAJMOVI

Tijekom 2008. godine Grupa je uzela zajam od HBOR-a u iznosu od 8.085 tisuća kuna i isporučila kupcu informacijsko-komunikacijsku opremu. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi („Ministarstvo“) je preuzelo obvezu prema Grupi u ime kupca te je, temeljem ugovora o cesiji između Grupe, kupca i Ministarstva, Ministarstvo preuzelo obvezu plaćanja dospjelih iznosa, u ime klijenta, izravno HBOR-u. Obveze Grupe prema HBOR-u smanjuju se kako Ministarstvo otplaćuje. Zajam HBOR-a je odobren na razdoblje od 5 godina. Kratkoročni dio zajma iznosi 1.710 tisuća kuna, dok će ostatak biti otplaćen u polugodišnjim anuitetima do 2013. godine uz kamatnu stopu šestomjesečni EURIBOR uvećanu za maržu od 2% godišnje. Po ovom zajmu Grupa nema instrumenata osiguranja. Nijedan iznos nema fiksnu kamatnu stopu.

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Dugoročni dio zajmova	12	1.435
Kratkoročni dio zajmova	1.710	2.047
	1.722	3.482

24 PRIMANJA ZAPOSLENIH

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa nema poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili poslovođstvo. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Uz to, tijekom 2001. godine, matično Društvo je potpisalo dodatak Kolektivnom ugovoru po kojemu zaposlenici imaju pravo na naknadu zbog prijevremenog odlaska u mirovinu.

Matično Društvo isplaćuje jednokratnu otpremninu u iznosu od 8.000 kuna svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu. Matično Društvo isplaćuje i jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u matičnom Društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža. Glavne aktuarske pretpostavke pri određivanju visine obveze za jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2012. godine bile su diskontna stopa od 6% (2011.: 6%) i prosječna stopa fluktuacije zaposlenika od 3,1% (2011.: 2,75%).

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

24 PRIMANJA ZAPOSLENIH (NASTAVAK)

(a) Dugoročna primanja za godine rada (nastavak)

Kretanja u dugoročnim primanjima za godine rada bila su sljedeća:

	Jubilarne nagrade	Umirovljenje	Ukupno	Jubilarne nagrade	Umirovljenje	Ukupno
	2012.			2011.		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	4.128	402	4.530	4.123	768	4.891
Obveza kreirana tijekom godine	300	56	356	507	71	578
Obveza iskorištena tijekom godine	(300)	-	(300)	(447)	(8)	(455)
Obveza ukinuta tijekom godine	(69)	(65)	(134)	(55)	(429)	(484)
Na dan 31. prosinca	4.059	393	4.452	4.128	402	4.530

(b) Isplate s temelja dionica

Tijekom 2004. godine, matično Društvo je pokrenulo Program vjernosti Društvu, program isplate s temelja dionica prema kojemu posloводство i ostali zaposlenici imaju pravo primiti dionice matičnog Društva, a to je pravo uvjetovano ispunjenjem određenog broja godina rada (razdoblje ispunjenja) od datuma odluke o dodjeli.

Matično Društvo dodatno dodjeljuje vlastite dionice užem poslovodu i ostalim zaposlenicima kao bonus utemeljen na Programu nagrađivanja.

Vlastite dionice raspodjeljuju se izabranim zaposlenicima nakon odobrenja na Glavnoj skupštini dioničara.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

24 PRIMANJA ZAPOSLENIH (NASTAVAK)

(b) Isplate s temelja dionica (nastavak)

Uvjeti programa dodjele dionica su sljedeći:

Izabrani zaposlenici/datum dodjele	Broj dodijeljenih dionica	Uvjeti ispunjenja
Program vjernosti		
Dionice dodijeljene ključnom poslovodstvu u razdoblju 2004.-2010.	1.140	Tri do pet godina rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima u razdoblju 2004.-2010.	14.945	Tri do pet godina rada
Dionice dodijeljene ključnom poslovodstvu tijekom 2011. godine	550	Tri do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2011. godine	6.650	Tri do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ključnom poslovodstvu tijekom 2012. godine	290	Do četiri godine rada
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2012. godine	80	Do četiri godine rada
	23.655	
Program nagrađivanja		
Dionice dodijeljene ključnom poslovodstvu u razdoblju 2004.-2010.	8.592	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima u razdoblju 2004.-2010.	8.746	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ključnom poslovodstvu tijekom 2011. godine	333	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2011. godine	908	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ključnom poslovodstvu tijekom 2012. godine	-	Po dodjeli
Dionice dodijeljene ostalim zaposlenicima tijekom 2012. godine	70	Po dodjeli
	18.649	

Fer vrijednost usluga primljenih u zamjenu za dodijeljene dionice mjeri se u odnosu na tržišnu cijenu na datum dodjele.

	Broj dodijeljenih dionica	Vagana prosječna fer vrijednost po dionici
		kn
Dodijeljene dionice u 2004. godini	11.415	656,68
Dodijeljene dionice u 2005. godini	(125)	735,99
Dodijeljene dionice u 2006. godini	5.775	2.330,18
Dodijeljene dionice u 2007. godini	5.594	3.387,12
Dodijeljene dionice u 2008. godini	6.452	1.380,27
Dodijeljene dionice u 2009. godini	2.937	1.320,34
Dodijeljene dionice u 2010. godini	1.375	1.382,73
Dodijeljene dionice u 2011. godini	8.441	1.160,00
Dodijeljene dionice u 2012. godini	440	1.020,46

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

24 PRIMANJA ZAPOSLENIH (NASTAVAK)

Tijekom 2012. godine Grupa je priznala rashode u iznosu od 5.257 tisuća kuna (2011.: 3.994 tisuće kuna) po osnovi isplate s temelja dionica; rashodi su uključeni u troškove osoblja kao što je prikazano u bilješki 7. Tijekom 2012. godine provedeni su novi Programi vjernosti. Program nagrađivanja za 2012. godinu utvrđen je na temelju trajanja zaposlenja u Grupi, a dionice dodijeljene u okviru tog programa su i podijeljene tijekom 2012. godine. Dionice dodijeljene tijekom prijašnjih Programa vjernosti zaposlenicima koji su napustili Grupu prije datuma stjecanja prava su istekle.

Pravo na 3.175 dionica dodijeljenih u sklopu Programa vjernosti od prijašnjih godina stečeno je tijekom 2012. godine. Ukupan vagani prosječni trošak dionica prenesenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti tijekom 2012. godine iznosi 3.977 tisuća kuna (2011.: 7.808 tisuća kuna).

Slijedi prikaz kretanja dionica dodijeljenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti:

	Broj dionica	Broj dionica
	2012.	2011.
Na dan 1. siječnja	9.220	5.900
Dodijeljeno	440	8.441
Preneseno	(3.205)	(5.051)
Isteklo	(385)	(70)
Na dan 31. prosinca	6.070	9.220

25 OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Obveze prema dobavljačima	34.076	37.040
Obveze prema zaposlenicima	76.526	38.412
Ostale kratkoročne obveze	13.013	13.227
	123.615	88.679

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

26 REZERVIRANJA

Kretanja u rezerviranjima bila su kako slijedi:

	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ukupno	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ukupno
	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	8.131	11.000	2.837	21.968	10.356	6.347	394	17.097
Povećanje rezerviranja	4.431	940	11.939	17.310	3.861	6.793	3.534	14.188
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(251)	(221)	-	(472)	(1.608)	(2.140)	-	(3.748)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(2.969)	(4.000)	(13.271)	(20.240)	(4.478)	-	(1.091)	(5.569)
Na dan 31. prosinca	9.342	7.719	1.505	18.566	8.131	11.000	2.837	21.968

Rezerviranje za garancije napravljeno je zbog pokrića očekivanih zahtjeva po garancijama za proizvode prodane tijekom godine. Rezerviranje za penale napravljeno je da bi se pokrila očekivana potraživanja od kupaca u slučaju kašnjenja u isporukama proizvoda i usluga nastalih tijekom godine. Ukinuta rezerviranja za izdane garancije odnose se na istekle garancije, a ukinuta rezerviranja za penale na ukinute ili istekle obveze.

Postignut je sporazum s predstavnicima lokalnog sindikata u kojemu je utvrđen broj uključenih zaposlenika kao i paket otpremnina koje matično Društvo nudi u zamjenu za prijevremeno umirovljenje, te iznos otpremnina koje zaposlenicima koji su se odlučili za prijevremeno umirovljenje treba isplatiti prije kraja financijske godine. Procijenjeni trošak restrukturiranja zaposlenika u 2013. godini iznosi 1.505 tisuća kuna (2011.: 2.837 tisuća kuna).

27 ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Predujmovi od kupaca u zemlji	2.493	3.044
Predujmovi od kupaca u inozemstvu	8.475	5.340
Odgođeni prihodi	89.187	107.530
Odgođeno plaćanje troškova neiskorištenih godišnjih odmora	10.945	10.701
Odgođeno plaćanje troškova za sudske sporove	971	951
Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama	32.246	30.721
Odgođeno plaćanje ostalih troškova	6.575	12.911
	150.892	171.198

Odgođeni prihodi predstavljaju obveze prema kupcima po ugovorima za koje posao još nije završen, ali su fakture izdane ili je novac primljen.

Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama uglavnom predstavlja trošak po ugovorima o izvršenim uslugama za koje na datum bilance nije ispostavljena faktura.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

28 POTRAŽIVANJA I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA

Za potrebe ovih konsolidiranih financijskih izvještaja, društva se smatraju povezanim ako jedno od njih kontrolira drugo, ako se nalazi pod zajedničkom kontrolom ili ako ima značajan utjecaj na drugo društvo pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa među povezanim društvima, pozornost treba usmjeriti na suštinu tog odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Grupa ima povezane odnose s Ericssonovom grupom kroz 49,07% (2011.: 49,07%) dionica u vlasništvu društva Telefonaktiebolaget LM Ericsson, koje je ujedno i krajnje matično društvo Ericssonove grupe.

Grupa ima i kroz poslovanje povezane odnose s društvom Telefonaktiebolaget LM Ericsson, podružnicama i pridruženim društvima unutar Ericssonove grupe, Nadzornim odborom, Upravom i ostalim izvršnim poslovodstvom.

(a) Ključne transakcije s povezanim društvima

Glavne transakcije s društvima iz Ericssonove grupe mogu se prikazati kako slijedi:

	Telefonaktiebolaget LM Ericsson		Ostala konsolidirana društva Ericssonove grupe		Ukupno	
	2012.	2011.	2012.	2011.	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prodaja proizvoda i usluga						
Prihodi od prodaje	74	-	551.924	484.381	551.998	484.381
Prihodi od provizije	-	-	25	863	25	863
Ostali prihodi	-	-	15.094	11.439	15.094	11.439
	74	-	567.043	496.683	567.117	496.683
Nabava proizvoda i usluga						
Licence	6.623	3.343	36.915	17.791	43.538	21.134
Naknada za tehničko- poslovnu suradnju	-	-	5.654	7.202	5.654	7.202
Trošak prodanih proizvoda	-	452	1.039.087	363.100	1.039.087	363.552
	6.623	3.795	1.081.656	388.093	1.088.279	391.888

Transakcije prodaje proizvoda i usluga direktno su ugovorene između uključenih strana, a dogovarane su na pojedinačnoj osnovi. Grupa plaća naknade za licence za prodaju proizvoda fiksne telefonije, prodaju usluga, korištenje korporativnog zaštitnog znaka te naknade za tehničko-poslovnu suradnju. Naknade za licence plaćaju se po prodanoj jedinici kao postotak prodaje proizvoda i rješenja za područje fiksne telefonije te prodaje usluga.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

28 POTRAŽIVANJA I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA (NASTAVAK)

(b) Naknade ključnom poslovodstvu

Ključno poslovodstvo Grupe uključuje izvršno poslovodstvo, navedeno na 63. stranici ovih izvještaja, koje se sastoji od člana Uprave i direktora glavnih organizacijskih jedinica.

	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	16.636	16.754
Ostala dugoročna primanja	14	14
Isplate s temelja dionica	577	226
	17.227	16.994

Članovi izvršnog poslovodstva i Nadzornog odbora imali su u vlasništvu 4.024 redovne dionice na kraju godine (2011.: 4.421 dionica).

Uz to, Grupa je isplatila naknade Nadzornom odboru u iznosu od 321 tisuću kuna (2011.: 337 tisuća kuna) tijekom 2012. godine.

(c) Stanje obveza i potraživanja za prodane i kupljene proizvode i usluge na kraju godine

Stanje na kraju godine proizašlo iz ključnih transakcija s društvima iz Ericssonove grupe prikazano je kako slijedi:

	Potraživanja		Obveze	
	2012.	2011.	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Većinski dioničar				
Telefonaktiebolaget LM Ericsson (LME)	37	-	4.119	474
Konsolidirana društva Ericssonove grupe				
Ericsson AB (EAB)	54.682	57.904	106.818	45.673
Ericsson GMBH Group (EDD)	4.874	6.578	583	-
Ericsson Austria GMBH (SEA)	1.184	2.452	-	-
Ericsson Japan K.K. (NRJ)	2.419	-	-	-
Ericsson Network Services B.V. (ENN)	2.068	232	-	-
LM Ericsson Ltd. (LMI)	1.537	374	1.035	262
Ericsson d.o.o. (EVN)	1.453	-	-	86
Ericsson Ltd. Madrid, Spain (ETL)	2.461	1.414	-	-
Ericsson Corporation, Russia (ECR)	1.849	1.131	96	170
Ericsson Telecommunicatia B.V. (ETM)	1.429	1.462	1.120	1.290
Ericsson SA/NV (EBR)	1.313	565	-	-
Ericsson SP Z.O.O. (EPO)	1.203	169	-	-
Ostala društva iz Ericssonove grupe	4.681	15.210	1.919	2.782
	81.190	87.491	115.690	50.737

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA

Grupa je, uslijed svojih aktivnosti, izložena čitavom nizu financijskih rizika: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Izloženost valutnom, kamatnom i kreditnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Grupe. Upravljanje rizicima provodi odjel riznice, a glavna mu je uloga aktivno upravljanje ulaganjem viška likvidnosti kao i financijskom imovinom i obvezama te upravljanje i kontrola izloženosti financijskim rizicima. U Grupi postoji i služba za financiranje kupaca, a glavni joj je cilj pronalaženje odgovarajućih rješenja za financiranje kupaca uz posredovanje treće strane i što manji angažman Grupe u pružanju takvih usluga kupcima. Politika upravljanja rizicima povezana s upravljanjem financijskim instrumentima, može se ukratko prikazati kako slijedi:

(a) Valutni rizik

Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjene tečaja. Grupa je izložena promjenama vrijednosti američkog dolara i eura jer je značajan dio potraživanja i inozemnih prihoda iskazan u ovim valutama. Upravljanje ovim rizikom svodi se na, koliko je to moguće, usklađivanje priljeva u nekoj valuti s odljevima u istoj valuti. Grupa može sklapati terminske ugovore za kupnju strane valute kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz operativnih novčanih tokova.

Ako bi se na dan 31. prosinca 2012. godine euro smanjio/povećao za 1,56% u odnosu na kunu (2011.: 1,35%), i ako bi se američki dolar smanjio/povećao za 2,23% u odnosu na kunu (2011.: 0,28%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 10.801 tisuću kuna manja/veća (2011.: 8.440 tisuća kuna), uglavnom kao rezultat dobitka/gubitka od tečajnih razlika pri preračunavanju novca i novčanih ekvivalenata, depozita, potraživanja od kupaca i financiranja kupaca iz eura u kunu.

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(a) Valutni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju promjene vrijednosti valuta te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2012.	EUR	USD	Ostale	Ukupno	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	valute	strane		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	22.713	7.306	-	30.019	394	30.413
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	212.962	11.080	13.860	237.902	86.043	323.945
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	145.365	145.365
Novac i novčani ekvivalenti	462.483	9.333	893	472.709	38.930	511.639
	<u>698.158</u>	<u>27.719</u>	<u>14.753</u>	<u>740.630</u>	<u>270.732</u>	<u>1.011.362</u>
Uzeti zajmovi*	1.958	-	-	1.958	-	1.958
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	122.018	3.766	5.512	131.296	108.009	239.305
	<u>123.976</u>	<u>3.766</u>	<u>5.512</u>	<u>133.254</u>	<u>108.009</u>	<u>241.263</u>
Valutna neusklađenost	<u>574.182</u>	<u>23.953</u>	<u>9.241</u>	<u>607.376</u>	<u>162.723</u>	<u>770.099</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 248 tisuća kuna

2011.	EUR	USD	Ostale	Ukupno	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	valute	strane		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	32.769	10.067	-	42.836	2.335	45.171
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	211.973	20.732	23	232.728	140.694	373.422
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	68.249	68.249
Novac i novčani ekvivalenti	490.732	13.524	38	504.294	21.011	525.305
	<u>735.474</u>	<u>44.323</u>	<u>61</u>	<u>779.858</u>	<u>232.289</u>	<u>1.012.147</u>
Uzeti zajmovi*	3.725	-	-	3.725	-	3.725
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	51.017	6.586	1.845	59.448	79.968	139.416
	<u>54.742</u>	<u>6.586</u>	<u>1.845</u>	<u>63.173</u>	<u>79.968</u>	<u>143.141</u>
Valutna neusklađenost	<u>680.732</u>	<u>37.737</u>	<u>(1.784)</u>	<u>716.685</u>	<u>152.321</u>	<u>869.006</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 243 tisuće kuna

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Budući da Grupa uglavnom financira kupce po fiksnim kamatnim stopama, samo je manji dio financiranja kupaca podložan mogućim promjenama u tržišnim kamatnim stopama, te je rizik od promjena tržišnih kamatnih stopa relativno nizak. Grupa ujedno ima i uzete zajmove i dane depozite u financijskim institucijama po promjenjivim kamatnim stopama, kao i udjele u novčanim investicijskim fondovima koji su osjetljivi na promjene tržišnih kamatnih stopa na kratkoročne depozite i trezorske zapise.

Na dan 31. prosinca 2012. godine:

- > Da se efektivna kamatna stopa na eurske zajmove povećala/smanjila za 0,73% (2011.: 0,33%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih zajmova, 10 tisuća kuna manja/veća (2011.: 20 tisuća kuna).
- > Da se efektivna kamatna stopa na eurske depozite povećala/smanjila za 0,08% (2011.: 0,48%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih depozita, 5 tisuća kuna veća/manja (2011.: 28 tisuća kuna)
- > Da se efektivna kamatna stopa na kunske depozite povećala/smanjila za 0,36% (2011.: 0,36%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi ulaganja u investicijske fondove, 374 tisuće kuna veća/manja (2011.: 157 tisuća kuna).

Sljedeća tabela prikazuje godišnje prosječne kamatne stope izloženosti financijske imovine i obveza:

	Prosječne	Prosječne
	kamatne stope	kamatne stope
	2012.	2011.
	%	%
Zajmovi i potraživanja	4,37	4,99
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0,51	0,59
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0,46	0,93
Novac i novčani ekvivalenti	1,81	2,67
Uzeti zajmovi	2,19	3,71

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku vidljiva je analiza utjecaja promjene vrijednosti kamatnih stopa te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2012.	Beskamatno	Manje od	1 – 3	3 - 12	1 - 5	Preko 5	Ukupno	Fiksna
		1 mjeseca	mjeseca	mjeseci	godina	godina		kamatna
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	-	383	21.429	8.601	30.413	30.043
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	300.169	6.907	3.017	13.852	-	-	323.945	10.270
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	131.171	-	-	10.082	4.112	-	145.365	14.195
Novac i novčani ekvivalenti	186	300.930	210.523	-	-	-	511.639	210.523
	<u>431.526</u>	<u>307.837</u>	<u>213.540</u>	<u>24.317</u>	<u>25.541</u>	<u>8.601</u>	<u>1.011.362</u>	<u>265.031</u>
Uzeti zajmovi*	-	-	-	1.958	-	-	1.958	1.958
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	239.305	-	-	-	-	-	239.305	-
	<u>239.305</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.958</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>241.263</u>	<u>1.958</u>
Kamatna neusklađenost	<u>192.221</u>	<u>307.837</u>	<u>213.540</u>	<u>22.359</u>	<u>25.541</u>	<u>8.601</u>	<u>710.099</u>	<u>263.073</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 248 tisuća kuna

2011.	Beskamatno	Manje od	1 – 3	3 - 12	1 - 5	Preko 5	Ukupno	Fiksna
		1 mjeseca	mjeseca	mjeseci	godina	godina		kamatna
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	(2.588)	-	-	404	38.613	8.742	45.171	42.739
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	343.315	2.475	6.436	21.196	-	-	373.422	30.147
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	54.768	-	-	-	13.481	-	68.249	13.451
Novac i novčani ekvivalenti	-	56.949	468.356	-	-	-	525.305	468.356
	<u>395.495</u>	<u>59.424</u>	<u>474.792</u>	<u>21.600</u>	<u>52.094</u>	<u>8.742</u>	<u>1.012.147</u>	<u>554.723</u>
Uzeti zajmovi*	70	-	-	2.139	1.516	-	3.725	3.482
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	139.416	-	-	-	-	-	139.416	-
	<u>139.486</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.139</u>	<u>1.516</u>	<u>-</u>	<u>143.141</u>	<u>3.482</u>
Kamatna neusklađenost	<u>256.009</u>	<u>59.424</u>	<u>474.792</u>	<u>19.461</u>	<u>50.578</u>	<u>8.742</u>	<u>869.006</u>	<u>551.241</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 243 tisuće kuna

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(c) Cjenovni rizik

Grupa ima određenu izloženost cjenovnom riziku dužničkih vrijednosnica usprkos malom obujmu ulaganja, a one su u bilanci klasificirane kao financijska imovina raspoloživa za prodaju ili po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (dužničke vrijednosnice i investicijski fondovi). Svim vrijednosnicama kojima Grupa raspolaže aktivno se trguje na Zagrebačkoj burzi, te promjena indeksa CROBEX i CROBIS može utjecati na rezultate poslovanja.

Donja tabela prikazuje utjecaj povećanja/smanjenja indeksa na neto dobit Grupe pod pretpostavkom da je indeks CROBEX povećan/smanjen za 16,63% (2011.: 5%), a indeks CROBIS povećan/smanjen za 1,64% (2011.: 2%). Utjecaj na dobit za godinu prikazan je kako slijedi:

	Utjecaj na dobit za godinu	
	2012.	2011.
	'000 kn	'000 kn
Indeks		
CROBEX	54	23
CROBIS	186	171

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neispunjavanja obveza jedne strane u financijskom instrumentu, a što bi moglo prouzročiti nastanak financijskog gubitka drugoj strani. Značajan rizik povezan je s visokom razinom potraživanja vezanih uz financiranje kupaca.

U 2011. godini Grupa je potraživanja s osnove poreza po odbitku svela na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjenje vrijednosti. Naime, projekcija poreznih obveza za sljedeće godine pokazala je da će se Grupa po osnovi drugih izvora poreznih olakšica (potpora po osnovi istraživanja i razvoja, kao i značajnog prenesenog poreznog gubitka) ponovno naći u situaciji da nema porezne obveze te da neće moći iskoristiti dobivene porezne potvrde iz prethodnih godina po osnovi poreza na dobit plaćenog u inozemstvu.

Grupa je poduzela daljnje korake u partnerstvu s bankama i drugim financijskim institucijama kako bi u budućnosti osigurala znatno smanjenu izloženost kreditnim rizicima s osnove financiranja kupaca.

Novi se kupci prihvaćaju nakon što su zadovoljili detaljan pregled kreditne sposobnosti te nakon sagledavanja kreditnog rizika zemlje. Preostala se potraživanja često pregledavaju. Gubici od umanjenja vrijednosti izračunavaju se diskontiranjem potraživanja. Nadalje, prisutan je rizik koncentracije potraživanja jer Grupa ima značajan udio potraživanja od nekolicine kupaca. Na dan 31. prosinca 2012. godine pet najvećih kupaca predstavlja 61% ukupne neto vrijednosti potraživanja (2011.: 54%). Grupa smatra da najveću izloženost ovom riziku predstavlja iznos potraživanja od kupaca (bilješke 13 i 16) i ostalih potraživanja (bilješka 17), bez umanjenja vrijednosti za sumnjiva potraživanja. Analiza dopijeva ovih potraživanja vidljiva je u tabeli ročnosti u daljnjem tekstu ove bilješke.

Akreditivi se koriste kao metoda za osiguranje plaćanja od strane kupaca koji posluju na određenim tržištima, osobito na tržištima koja se nalaze u nestabilnom političkom i/ili gospodarskom okruženju. Banke potvrđuju akreditive, čime se smanjuje politička i komercijalna izloženost kreditnom riziku.

Prije odobrenja novih sredstava za financiranje kupaca obavlja se interna procjena kreditnog rizika kako bi se procijenila kreditna sposobnost (za politički i gospodarski rizik) svake transakcije. Ponovne procjene kreditne sposobnosti za svakog se kupca redovito obavljaju.

Rezerviranja koja se odnose na izloženost riziku vezanom uz financiranje kupaca utvrđuju se samo kada se mogu pouzdano mjeriti i kada se, nakon što je financijski aranžman stupio na snagu, pojave određeni događaji koji bi mogli imati negativan utjecaj na sposobnost i/ili spremnost zajmoprimca za otplaćivanje preostalog duga. Navedeni događaji mogu biti politički (u pravilu izvan kontrole zajmoprimca) ili komercijalni, npr. oslabljena kreditna sposobnost zajmoprimca.

Osiguranja sredstava za financiranje kupaca u pravilu uključuju zalog nad opremom i zalog nad određenom imovinom zajmoprimca. Ako je dostupno, može se ugovoriti i pokriće rizika od strane treće osobe. „Pokriće rizika od strane treće osobe“ znači da je banka, izvozno-kreditna agencija ili druga financijska ustanova izdala garanciju koja pokriva kreditni rizik. To također može biti i prijenos kreditnog rizika u okviru tzv. „sekundarnog aranžmana“ s bankom, pri čemu banka preuzima odgovornost za kreditni rizik i financiranje onoga dijela koji ona pokriva. Pokriće kreditnog rizika od strane treće osobe također može izdati i osiguravajuće društvo.

Na dan 31. prosinca 2012. godine, ukupna izloženost riziku koja se odnosi na financiranje kupaca iznosila je 45 milijuna kuna (2011.: 65 milijuna kuna).

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju starosnu strukturu i sumarni prikaz dospijeća svih dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2012.

Tabela 1	Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca				
	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2012.					
Inozemna potraživanja	56.880	92.369	26.439	20.900	196.588
Domaća potraživanja	5.906	77.385	3.117	49	86.457
Potraživanja od povezanih društava	7.263	73.927	-	-	81.190
	70.049	243.681	29.556	20.949	364.235
2011.					
Inozemna potraživanja	42.153	87.900	58.397	32.716	221.166
Domaća potraživanja	5.293	118.035	8.323	2.335	133.986
Potraživanja od povezanih društava	19.386	68.105	-	-	87.491
	66.832	274.040	66.720	35.051	442.643

Tabela 2	Starosna struktura ukupno dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca				
	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2012.					
Inozemna potraživanja	32.740	1.165	2.635	20.340	56.880
Domaća potraživanja	4.756	1.150	-	-	5.906
Potraživanja od povezanih društava	4.137	1.514	1.612	-	7.263
	41.633	3.829	4.247	20.340	70.049
2011.					
Inozemna potraživanja	5.648	13.088	23.367	50	42.153
Domaća potraživanja	3.726	221	572	774	5.293
Potraživanja od povezanih društava	7.293	9.716	2.377	-	19.386
	16.667	23.025	26.316	824	66.832

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 3	Dospjeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca (vezano uz dospjele stavke)				
	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2012.					
Inozemna potraživanja	56.880	75.061	15.522	12.724	160.187
Domaća potraživanja	5.906	27.337	701	-	33.944
Potraživanja od povezanih društava	7.263	72.599	-	-	79.862
	70.049	174.997	16.223	12.724	273.993
2011.					
Inozemna potraživanja	42.139	66.770	42.344	31.759	183.012
Domaća potraživanja	5.293	53.261	25	-	58.579
Potraživanja od povezanih društava	19.386	64.852	-	-	84.238
	66.818	184.883	42.369	31.759	325.829

Tabela 4	Dospjeli zajmovi i potraživanja od kupaca, ali bez umanjenja vrijednosti				
	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
2012.					
Inozemna potraživanja	25.137	1.144	-	-	26.281
Domaća potraživanja	4.756	1.150	-	-	5.906
Potraživanja od povezanih društava	2.205	3.795	1.062	-	7.062
	32.098	6.089	1.062	-	39.249
2011.					
Inozemna potraživanja	4.566	1.815	-	13	6.394
Domaća potraživanja	3.664	50	209	-	3.923
Potraživanja od povezanih društava	2.479	5.735	539	-	8.753
	10.709	7.600	748	13	19.070

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2012. godine ukupno nenaplaćeni zajmovi i potraživanja od kupaca iznosili su 364 milijuna kuna (2011.: 443 milijuna kuna), kao što je prikazano u Tabeli 1, od kojih 343 milijuna kuna (2011.: 408 milijuna kuna) dospijeva na naplatu unutar godine dana. Na dan 31. prosinca 2012. godine na naplatu je dospjelo 70 milijuna kuna (2011.: 67 milijuna kuna; Tabela 2), od čega je 45 milijuna kuna (2011.: 40 milijuna kuna) na naplatu dospjelo unutar godine dana.

Na dan 31. prosinca 2012. godine ukupno potraživanje od kupaca s dospjelim stavkama na dan 31. prosinca 2012. godine iznosilo je 274 milijuna kuna (2011.: 326 milijuna kuna), kao što je prikazano u Tabeli 3. Od navedenog iznosa, 261 milijun kuna (2011.: 294 milijuna kuna) je već dospjelo ili dospijeva na naplatu unutar godine dana.

Trenutačna gospodarska kriza povećava rizik i nesigurnost naplativosti nekih od navedenih potraživanja. Na dan 31. prosinca 2012. godine Grupa je iskazala rezerviranje od 41 milijun kuna (2011.: 49 milijuna kuna) za umanjene vrijednosti ovih potraživanja. Kao što je prikazano u Tabeli 4, iznosi od 39 milijuna kuna (2011.: 19 milijuna kuna) dospjeli su, ali im vrijednost nije umanjena na dan 31. prosinca 2012. godine.

BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti, koji se smatra rizikom financiranja, je rizik od poteškoća s kojima se Grupa može susresti u prikupljanju sredstava za podmirivanje obveza povezanih s financijskim instrumentima. Kako Grupa nema značajnih obveza u financijskim instrumentima, rizik proizlazi samo iz svakodnevnih aktivnosti. Grupa je veliku pozornost obratila na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene te prilagođavajući mjesečne planove. Zbog povoljne likvidne pozicije Grupe, ovaj se rizik smatra niskim. Donja tabela daje prikaz ročnosti i neusklađenosti koja iz toga proizlazi.

2012.	Manje	1 - 3	3 - 12	1 - 5	Preko 5	Ukupno
	od 1	mjeseca	mjeseci	godina	godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	383	28.659	1.371	30.413
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	195.215	87.846	40.884	-	-	323.945
Kratkotrajna financijska imovina	131.171	-	10.082	4.112	-	145.365
Novac i novčani ekvivalenti	301.116	210.523	-	-	-	511.639
	<u>627.502</u>	<u>298.369</u>	<u>51.349</u>	<u>32.771</u>	<u>1.371</u>	<u>1.011.362</u>
Uzeti zajmovi *	-	-	1.958	-	-	1.958
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	142.277	97.012	16	-	-	239.305
	<u>142.277</u>	<u>97.012</u>	<u>1.974</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>241.263</u>
Neusklađenost ročne strukture	<u>485.225</u>	<u>201.357</u>	<u>49.375</u>	<u>32.771</u>	<u>1.371</u>	<u>770.099</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 248 tisuća kuna

2011.	Manje	1 - 3	3 - 12	1 - 5	Preko 5	Ukupno
	od 1	mjeseca	mjeseci	godina	godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	405	43.318	1.449	45.172
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	160.070	169.194	43.998	-	-	373.262
Kratkotrajna financijska imovina	54.769	-	-	13.480	-	68.249
Novac i novčani ekvivalenti	56.862	468.356	-	-	-	525.218
	<u>271.701</u>	<u>637.550</u>	<u>44.403</u>	<u>56.798</u>	<u>1.449</u>	<u>1.011.901</u>
Uzeti zajmovi *	-	-	2.209	1.516	-	3.725
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	115.603	23.403	-	-	-	139.006
	<u>115.603</u>	<u>23.403</u>	<u>2.209</u>	<u>1.516</u>	<u>-</u>	<u>142.731</u>
Neusklađenost ročne strukture	<u>156.098</u>	<u>614.147</u>	<u>42.194</u>	<u>55.282</u>	<u>1.449</u>	<u>869.170</u>

* uključene obveze za kamate u iznosu od 243 tisuće kuna

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

29 UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(f) Procjena fer vrijednosti

Izračun fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka procjenjuje se prema njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance. Glavni financijski instrumenti Grupe koji se ne vode po fer vrijednosti su novac i novčani ekvivalenti, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajni zajmovi i potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te uzeti zajmovi. Fer vrijednosti financijskih instrumenata i neto knjigovodstvene vrijednosti u bilanci su kako slijedi:

	Neto knjigo-	Fer	Nepriznata	Neto knjigo-	Fer	Nepriznata
	vodstvena	vrijednost	dobit/	vodstvena	vrijednost	dobit/
	vrijednost		(gubitak)	vrijednost		(gubitak)
	2012.			2011.		
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	30.413	30.045	(368)	45.171	45.152	(19)
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	323.945	323.716	(229)	373.422	373.367	(55)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	145.365	145.365	-	68.249	68.249	-
Novac i novčani ekvivalenti	511.639	511.639	-	525.305	525.305	-
Uzeti zajmovi	(1.722)	(1.652)	70	(3.482)	(3.420)	62
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(239.305)	(239.305)	-	(139.416)	(139.416)	-
	770.335	769.808	(527)	869.249	869.237	(12)

Fer vrijednost zajmova i potraživanja te fer vrijednost uzetih zajmova izračunavaju se prema najboljoj procjeni posloводства budućih diskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata, koristeći tržišnu stopu sličnih instrumenata kao diskontnu stopu na datum bilance. Fer vrijednosti i neto knjigovodstvene vrijednosti bitno se ne razlikuju iz razloga što je (značajan) dio zajmova i dugotrajnih potraživanja ugovaran po fiksnim i varijabilnim tržišnim stopama, a koje značajno ne odstupaju od tržišne cijene s kraja 2011. godine. Kratkotrajna financijska imovina, uključujući derivative, iskazana je po fer vrijednosti utemeljenoj na tržišnoj cijeni na datum bilance bez odbitka transakcijskih troškova.

Iskazana knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata te depozita kod banaka približna je njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost po amortiziranom trošku potraživanja od kupaca i obveza s preostalim dospjećem manjim od jedne godine, koji su podložni normalnim uvjetima poslovanja, približna je njihovim fer vrijednostima. Sljedeće kamatne stope, raspoložive na tržištu za slične financijske instrumente, korištene su pri određivanju fer vrijednosti:

	2012.	2011.
Zajmovi i potraživanja	6,98%	6,28%
Uzeti zajmovi	6,87%	6,06%

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (NASTAVAK)

30 POTENCIJALNE OBVEZE

U prosincu 1999. godine matično Društvo je primilo obavijest o tužbi podnesenoj od strane dijela malih dioničara. Tužba je zahtijevala od Trgovačkog suda u Zagrebu da neke odluke s Glavne skupštine dioničara, održane 18. lipnja 1998. godine, proglašni ništavnim. Društvo je podnijelo odgovor na tužbu. U siječnju 2004. godine Trgovački sud u Zagrebu donio je prvostupanjsku presudu kojom su zahtjevi podnositelja tužbe odbijeni. Podnositelji tužbe su 2. ožujka 2004. godine uložili žalbu Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, ali rješenje još uvijek nije doneseno. Uprava Društva je mišljenja da nikakve značajne obveze neće proizaći iz navedene tužbe. Od 2005. godine do dana izdavanja ovih izvještaja nije bilo daljnjeg pomaka u ovom slučaju.